

Neziskové organizace, jejich účtování a financování

Alžběta Kubenková

Bakalářská práce
2014

 Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Ústav financí a účetnictví
akademický rok: 2013/2014

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE (PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Alžběta KUBENKOVÁ**
Osobní číslo: **M10620**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **prezenční**

Téma práce: **Neziskové organizace, jejich účtování a financování**

Zásady pro vypracování:

Úvod

I. Teoretická část

- Provedte průzkum literárních pramenů a zpracujte teoretické poznatky týkající se neziskových organizací, jejich účtování a financování.

II. Praktická část

- Provedte dotazníkové šetření zaměřené na neziskové organizace, jejich účtování a financování.
- Zpracujte a vyhodnoťte data získaná dotazníkovým šetřením.
- Formulujte obecná doporučení pro účtování a financování neziskových organizací.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Rozsah příloh:
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

BOUKAL, Petr. Fundraising pro neziskové organizace. 1. vyd. Praha: Grada, 2013, 260 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4487-2.
DENHARDT, Robert B, Janet Vinzant DENHARDT a Maria Pilar ARISTIGUETA. Managing human behavior in public and nonprofit organizations. 3rd ed. Los Angeles: Sage Publications, c2013, 525 s. ISBN 978-1-4129-9165-0.
MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena. Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně. Olomouc: ANAG, 2013, sv. Účetnictví, daně. ISBN 978-80-7263-825-3.
REKTOŘÍK, Jaroslav. Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení. 3., aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 188 s. ISBN 978-80-86929-54-5.
ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ. Public relations, fundraising a lobbying: pro neziskové organizace. 1. vyd. Praha: Grada, 2012, 138 s. Management (Grada). ISBN 978-80-247-4040-9.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Zuzana Crhová**
Ústav financí a účetnictví
Datum zadání bakalářské práce: **22. února 2014**
Termín odevzdání bakalářské práce: **16. května 2014**

Ve Zlíně dne 22. února 2014

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
děkanka

Ing. Eliška Pastuszková, Ph.D.
ředitel ústavu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že:

- odevzdáním bakalářské/diplomové práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby¹;
- bakalářská/diplomová práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému,
- na mou bakalářskou/diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3²;
- podle § 60³ odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;

¹ zákon č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, § 47b Zveřejňování závěrečných prací:

- (1) Vysoká škola nevydělečně zveřejňuje disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce, u kterých proběhla obhajoba, včetně posudků oponentů a výsledku obhajoby prostřednictvím databáze kvalifikačních prací, kterou spravuje. Způsob zveřejnění stanoví vnitřní předpis vysoké školy.
- (2) Disertační, diplomové, bakalářské a rigorózní práce odevzdané uchazečem k obhajobě musí být též nejméně pět pracovních dnů před konáním obhajoby zveřejněny k nahlížení veřejnosti v místě určeném vnitřním předpisem vysoké školy nebo není-li tak určeno, v místě pracoviště vysoké školy, kde se má konat obhajoba práce. Každý si může ze zveřejněné práce pořizovat na své náklady výpisy, opisy nebo rozmnoženiny.
- (3) Platí, že odevzdáním práce autor souhlasí se zveřejněním své práce podle tohoto zákona, bez ohledu na výsledek obhajoby.

² zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 35 odst. 3:

- (3) Do práva autorského také nezasahuje škola nebo školské či vzdělávací zařízení, užíje-li nikoli za účelem přímého nebo nepřímého hospodářského nebo obchodního prospěchu k výuce nebo k vlastní potřebě dílo vytvořené žákem nebo studentem ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu ke škole nebo školskému či vzdělávacího zařízení (školní dílo).

³ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (1) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení mají za obvyklých podmínek právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla (§ 35 odst. 3). Odpírá-li autor takového díla udělit svolení bez vážného důvodu, mohou se tyto osoby domáhat nahrazení chybějícího projevu jeho vůle u soudu. Ustanovení § 35 odst. 3 zůstává nedotčeno.

- podle § 60⁴ odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou/diplomovou práci - nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské/diplomové práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské/diplomové práce využít ke komerčním účelům.

Prohlašuji, že:

- jsem bakalářskou/diplomovou práci zpracoval/a samostatně a použité informační zdroje jsem citoval/a;
- odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně 14.5.2014

.....

⁴ zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, § 60 Školní dílo:

- (2) Není-li sjednáno jinak, může autor školního díla své dílo užít či poskytnout jinému licenci, není-li to v rozporu s oprávněnými zájmy školy nebo školského či vzdělávacího zařízení.
- (3) Škola nebo školské či vzdělávací zařízení jsou oprávněny požadovat, aby jim autor školního díla z výdělku jím dosaženého v souvislosti s užitím díla či poskytnutím licence podle odstavce 2 přiměřeně přispěl na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložily, a to podle okolností až do jejich skutečné výše; přitom se přihlídně k výši výdělku dosaženého školou nebo školským či vzdělávacím zařízením z užití školního díla podle odstavce 1.

ABSTRAKT

Bakalářská práce pojednává o neziskových organizacích, jejich účtování a financování. Teoretická část se zabývá základní problematikou financování a účtování, předkládá základní fakta a zmiňuje specifickou možnost vedení jednoduchého účetnictví, které již jako pojem bylo z legislativy odstraněno. V praktické části je provedeno a vyhodnoceno dotazníkové šetření.

Klíčová slova: neziskové organizace, účtování, financování, jednoduché účetnictví

ABSTRACT

This bachelor's thesis deals with non-profit organizations, their accounting and financing. The theoretical part deals with basic issues of financing and accounting, presents the basic facts and mentions the possibility of single-entry accounting – this term has been removed from the legislation. The practical part is done and evaluate the questionnaire survey.

Keywords: non-profit organizations, accounting, financing, single-entry accounting

Děkuji paní Ing. Zuzaně Crhové za obětavé a podnětné vedení mé bakalářské práce.

Děkuji také respondentům mého dotazníkového šetření za čas, který věnovali vyplnění dotazníku.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
I TEORETICKÁ ČÁST	11
1 SEKTOROVÉ VYMEZENÍ HOSPODÁŘSTVÍ	12
1.1 ZISKOVÝ SEKTOR	12
1.2 NEZISKOVÝ SEKTOR	12
1.2.1 Neziskový veřejný sektor	13
1.2.2 Neziskový soukromý sektor	14
1.2.3 Sektor domácností	14
2 NEZISKOVÉ ORGANIZACE	15
2.1 VYMEZENÍ POJMU NEZISKOVÉ ORGANIZACE.....	15
2.2 DRUHY NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ	16
2.2.1 Politické strany a politická hnutí	16
2.2.2 Spolky podle občanského zákoníku	16
2.2.3 Círky a náboženské společnosti,	17
2.2.4 Obecně prospěšné společnosti.....	18
2.2.5 Zájmová sdružení právnických osob.....	18
2.2.6 Nadace, nadační fondy a ústavy podle občanského zákoníku	19
2.2.7 Společenství vlastníků jednotek podle občanského zákoníku	20
2.2.8 Veřejné vysoké školy	20
3 FINANCOVÁNÍ NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ	21
3.1 FONDY EVROPSKÉ UNIE	22
3.2 ROZPOČTY MINISTERSTEV	23
3.3 KRAJSKÉ A MÍSTNÍ ROZPOČTY	24
3.4 NADACE	24
3.5 PODNIKOVÁ SFÉRA	24
3.6 INDIVIDUÁLNÍ DÁRCI.....	25
3.6.1 Formy individuálního dárcovství	25
3.6.2 Oslovování potenciálních dárců	27
3.7 VLASTNÍ ZDROJE	28
3.7.1 Členský příspěvek	28
3.7.2 Prodej vlastních výrobků a služeb.....	28
4 ÚČETNICTVÍ V NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍCH	29
4.1 ZÁKON O ÚČETNICTVÍ	29
4.2 VYHLÁŠKA Č. 504	30
4.3 ČESKÉ ÚČETNÍ STANDARDY.....	30
4.4 VYHLÁŠKA Č. 507	30
4.5 ROZSAH VEDENÍ ÚČETNICTVÍ	31
4.6 VNITŘNÍ ÚČETNÍ SMĚRNICE	31
4.7 SMĚRNÁ ÚČTOVÁ OSNOVA	32
II PRAKTICKÁ ČÁST	34
5 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ	35

5.1	VÝSLEDKY DOTAZNÍKOVÉHO ŠETŘENÍ	36
5.1.1	Forma účetní jednotky.....	36
5.1.2	Kraj.....	37
5.1.3	Zaměření činnosti organizace	38
5.1.4	Současný počet zaměstnanců organizace.....	39
5.1.5	Současný počet neplacených pracovníků organizace	40
5.1.6	Získávání finančních prostředků na činnost organizace	41
5.1.7	Zdroje příjmů neziskových organizací.....	42
5.1.8	Hlavní zdroj příjmů	43
5.1.9	Forma oslovení potencionálních dárců	44
5.1.10	Kým je vedeno účetnictví neziskové organizace	45
5.1.11	Jaký druh účetnictví organizace vede	46
5.1.12	Má organizace interní účetní směrnice?.....	47
5.1.13	Využívá organizace v účetnictví analytické účty?	48
5.1.14	Uveďte prosím, co analytickými účty rozlišujete.	48
5.2	VYHODNOCENÍ A DOPORUČENÍ.....	49
5.2.1	Velikost organizací podle počtu zaměstnanců a počtu neplacených pracovníků.....	49
5.2.2	Závislost druhu účetnictví a vztah osoby, která účetnictví vede, k organizaci	49
5.2.3	Čerpání z Fondů Evropské unie ve vztahu k osobě zajišťující financování	50
5.2.4	Počet činností, jimž se organizace věnuje.....	51
5.2.5	Vícezdrojovost financování	51
5.2.6	Poznatky a doporučení	52
	ZÁVĚR	54
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	55
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	60
	SEZNAM OBRÁZKŮ	61
	SEZNAM PŘÍLOH.....	62

ÚVOD

Za určité měřítko vyspělosti společnosti lze bezesporu považovat to, jak se tato společnost stará o postižené, nemocné, staré a jinak znevýhodněné, stejně jako to, jaké mají lidé možnosti využití volného času či dalšího vzdělávání, nebo jak společnost pečuje o životní prostředí. Takto široké spektrum aktivit nemůže kompletně pokrýt stát nebo komerční sféra. Otevírá se tím obrovský prostor pro lidi, kteří mají přirozenou potřebu se zapojit a měnit společnost k lepšímu. Tito lidé často spojují své síly a zakládají neziskové organizace.

Aby neziskové organizace mohly dosahovat svých cílů, potřebují k tomu mimo jiné i finanční prostředky. S tím souvisí jak potřeba zajištění těchto prostředků, tak potřeba jejich formálně správného využití. Jedná se o poměrně širokou agendu, která vyžaduje nejenom spoustu energie a značnou míru entusiasmu, ale také znalosti legislativy a principů účetnictví. V závislosti na rozhodnutí organizace jsou tyto činnosti vyvíjeny pracovníkem samotné organizace, ať už je to jeho hlavní nebo doplňková činnost, nebo delegovány na externí osobu.

Cílem práce je zpracování teoretických poznatků z literárních pramenů týkajících se neziskových organizací, jejich účtování a financování a provedení dotazníkového šetření a jeho vyhodnocení včetně formulace obecných doporučení pro účtování a financování neziskových organizací.

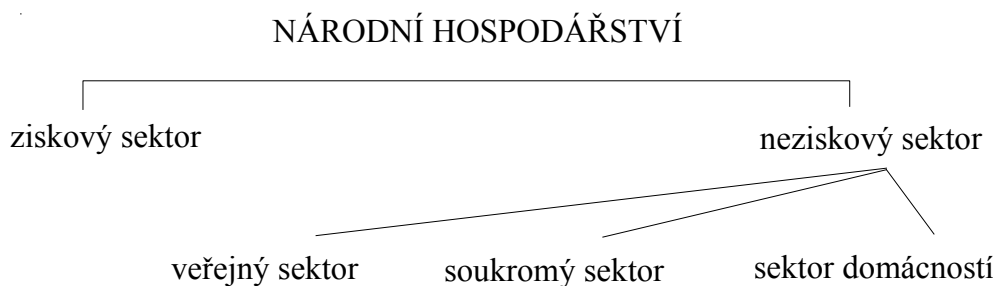
Tato práce v teoretické části vymezí pojem nezisková organizace a uvede základní druhy neziskových organizací a jejich poslání. Dále se bude zabývat základní problematikou související se získáváním financí – popíše základní zdroje financí pro neziskové organizace a způsoby oslovení dárců. Práce také uvede do problematiky účetnictví v neziskových organizacích a do legislativních souvislostí.

V praktické části bude proveden průzkum mezi neziskovými organizacemi formou dotazníkového šetření. Průzkum bude v závěru praktické části vyhodnocen.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 SEKTOROVÉ VYMEZENÍ HOSPODÁŘSTVÍ

Národní hospodářství lze členit na ziskový a neziskový sektor, který se dále dělí na sektor veřejný, soukromý a sektor domácností. Toto členění znázorňuje následující obrázek č. 1.

Obrázek 1: Členění národního hospodářství (Rektořík et al., 2007, s. 13)

1.1 Ziskový sektor

Ziskový sektor je část národního hospodářství, jejíž subjekty (podniky) jsou financovány ze zisku z prodeje statků. Tyto statky jsou prodávány za tržní cenu tvořenou vztahem nabídky a poptávky na trhu. Hlavním důvodem, proč jsou tyto organizace zakládány, je zisk. (Boukal, 2013, s. 15; Rektořík et al., 2007, s. 14)

Podnikatelské subjekty se v účetnictví řídí zákonem č. 563/1991 Sb., o účetnictví (dále jen Zákon o účetnictví), vyhláškou č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou podnikateli účtujícími v soustavě podvojného účetnictví a Českými účetními standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 500/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, č. 001 až 09 a 011 až 023, ve znění pozdějších změn a oprav. (Ministerstvo financí České republiky, 2010)

1.2 Neziskový sektor

Subjekty neziskového sektoru nejsou, na rozdíl od subjektů ziskového sektoru, zakládány pro zisk. Proto jsou označovány jako neziskové organizace. Jejich cílem je dosažení přímého užítku, který má většinou podobu a charakter veřejné služby. Lidé pracující ve veřejných a neziskových organizacích se snaží dělat naši společnost lepší vzděláváním dětí a mládeže, léčením nemocných a ochranou zranitelných a svět čistým a prosperujícím.

(Denhardt, 2013, s. 1; Boukal, 2013, s. 16; Rektořík et al., 2007, s. 14; Stejskal, Kuvíková a Mařátková, 2012, s. 11)

Subjekty neziskového sektoru získávají finance pro své působení formou přerozdělovacích procesů od soukromých nebo veřejných subjektů. Navzdory svému označení neziskové organizace mohou tvořit zisk. Jestliže taková organizace zisk vytvoří, musí jej zpátky reinvestovat do svého působení k dosažení svých cílů. (Boukal, 2013, s. 16; Rektořík et al., 2007, s. 14; Stejskal, Kuvíková a Mařátková, 2012, s. 11).

1.2.1 Neziskový veřejný sektor

Zakladateli subjektů veřejného neziskového sektoru jsou veřejné subjekty, a proto jsou tyto subjekty financovány z veřejných financí. Tyto subjekty jsou podle Rektoříka et al. (2007, s. 14) „*řízeny a spravovány veřejnou správou, rozhoduje se v nich veřejnou volbou a podléhají veřejné kontrole.*“ Veřejné subjekty, které vkládají své finance do neziskových subjektů, neočekávají zisk, ale mají zájem na přímém užitku. Finance, které jsou vkládány do neziskových subjektů, nejsou jejich jediným zdrojem financování, a tak si neziskový subjekt musí další zdroje financování hledat sám. (Boukal, 2013, s. 15-16; Rektořík et al., 2007, s. 14)

Mezi subjekty veřejného sektoru se řadí vybrané účetní jednotky. Vybrané účetní jednotky podle Účetnictví nevýdělečných organizací (2014, s. 4) jsou „*organizační složky státu, státní fondy podle rozpočtových pravidel, územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, Regionální rady regionů soudržnosti, příspěvkové organizace a zdravotní pojišťovny.*“

Tyto organizace se v účetních záležitostech řídí Zákonem o účetnictví, dále pak vyhláškou č. 410/2009 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro některé vybrané účetní jednotky (dále jen vyhláška č.410) a jak je uvedeno v Účetnictví nevýdělečných organizací (2014, s. 25) „*vybrané účetní jednotky postupují podle standardů vždy.*“ Jsou to České účetní standardy pro některé vybrané účetní jednotky, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb. ve znění pozdějších předpisů, č. 701 až 710. (Ministerstvo financí České republiky, 2010)

Vyhláška č. 410 a české účetní standardy pro některé vybrané účetní jednotky, které vedou účetnictví podle vyhlášky č. 410/2009 Sb. však neplatí pro zdravotní pojišťovny. Zdravotní pojišťovny vedou účetnictví podle Zákona o účetnictví a dále pro sebe mají vlastní vyhláš-

ku č. 503/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro zdravotní pojišťovny a také mají vlastní České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 503/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, č. 301, 302, 304, 305, 307 až 310, 312 až 314, ve znění pozdějších změn a oprav. (Ministerstvo financí České republiky, 2010)

1.2.2 Neziskový soukromý sektor

Stejně jako neziskové subjekty veřejného sektoru se neziskové subjekty soukromého sektoru nezakládají pro dosažení zisku. Jejich hlavním cílem je přímý užitek a je zde kladen důraz na výsledek hlavního poslání. Zakladateli soukromých neziskových subjektů jsou soukromé subjekty. Soukromé neziskové subjekty jsou financovány soukromými fyzickými a právnickými osobami, ale nevylučuje se ani příspěvek z veřejných zdrojů. (Boukal, 2013, s. 16; Merličková Růžičková, 2013, s. 8-9; Rektořík, 2007, s. 14)

Oblasti účtování pro organizace soukromého neziskového sektoru je věnována jedna samostatná kapitola v následujícím textu.

1.2.3 Sektor domácností

Sektor domácností je charakteristický tím, že je tvořen jednotlivci a má nepřehlédnutelný význam pro tvarování naší společnosti. Sektor domácností může být také definován jako „*neformální, neziskový a soukromý poskytovatel služeb*“ (Stejskal, Kuvíková a Maťátková, 2012, s. 40), protože nemálo rodin se například stará o své nemocné rodinné příslušníky. (Stejskal, Kuvíková a Maťátková, 2012, s. 40; Rektořík et al, 2007, s. 14)

2 NEZISKOVÉ ORGANIZACE

2.1 Vymezení pojmu neziskové organizace

Pojem neziskové organizace v sobě ukrývá mnohem více než to, že neziskové organizace nejsou zakládány za účelem získání zisku (Merličková Růžičková, 2013, s. 8). Drucker (1994, s. 7) ve své knize Řízení neziskových organizací uvádí, že *„jejím produktem je změněná lidská bytost.“*

Neziskové organizace jsou také ukazatelem, jak je společnost rozvinutá. Neziskové organizace svým posláním často bývají skutečnosti mnohem blíže než rozhodující orgány a proto předáváním svých zkušeností mohou iniciovat někdy i velice významné změny ve společnosti. Pochopitelně bez občanů, kteří se v neziskových organizacích sdružují k podpoře společných zájmů, by to nešlo. (Rakušanová a Stašková, 2007, s. 37; Stejskal, Kuvíková a Maňátková, 2012, s. 11)

Stejskal, Kuvíková a Maňátková (2012, s. 19) a Hyánek et al. (2007, s. 32) se shodují v několika bodech charakterizujících nestátní neziskovou organizaci. Uvádí tedy, že nestátní neziskové organizace jsou:

- organizacemi – právní subjekty s jistou institucionální strukturou a určitou úrovní vnitřní organizační struktury,
- soukromé – institucionálně odděleny od vládních institucí; neznamená to však, že by takovou organizaci nemohl vést státní úředník a že by organizace nemohla mít státní podporu,
- neziskové – zisk, který organizace vytvoří, nesmí být rozdělen mezi vlastníky organizace nebo vedení organizace. Zisk tedy musí zůstat v organizaci k využití na dosažení cílů a poslání organizace,
- samosprávné a nezávislé – organizace mají svou vlastní organizační strukturu, díky které jsou schopny řídit a kontrolovat svou činnost,
- dobrovolné – nikdo nikoho nesmí nutit účastnit se nebo neúčastnit se jakýmkoliv způsobem na činnosti organizace.

Stejskal, Kuvíková a Maňátková (2012, s. 19) však uvádí ještě jednu charakteristiku:

- veřejná prospěšnost – organizace, které svou činností přispívají k veřejnému blahu a dobru. (Nový občanský zákoník 2014, 2012, s. 24)

2.2 Druhy neziskových organizací

Druhy neziskových organizací podle vyhlášky č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví, ve znění účinném k 1.1.2014 (dále jen vyhláška č. 504) jsou (Účetnictví nevýdělečných organizací 2014, s. 36):

- „*politické strany a politická hnutí,*
- *spolky podle občanského zákoníku,*
- *círky a náboženské společnosti,*
- *obecně prospěšné společnosti,*
- *zájmová sdružení právnických osob,*
- *nadace, nadační fondy a ústavy podle občanského zákoníku,*
- *společenství vlastníků jednotek podle občanského zákoníku,*
- *veřejné vysoké školy.“*

2.2.1 Politické strany a politická hnutí

Fungování politických stran a politických hnutí upravuje Zákon č. 424/1991 Sb., o sdružování v politických stranách a politických hnutích.

Podle tohoto zákona „*mají občané právo se sdružovat v politických stranách a v politických hnutích. Umožňuje tak občanům účastnit se politickém životě společnosti.“* (Zákonyprolidi.cz, 1991)

2.2.2 Spolky podle občanského zákoníku

Sdružení, která byla založena podle zákona č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, se považují za spolky podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen Nový občanský zákoník). Proto musí sdružení do dvou let od nabytí účinnosti Nového občanského zákoníku přizpůsobit svůj název a do tří let od nabytí účinnosti Nového občanského zákoníku přizpůsobit společenskou smlouvu nebo statut podle Nového občanského zákoníku. (Nový občanský zákoník 2014, 2012, s. 286-287)

„*Spolek vzniká dnem zápisu do veřejného rejstříku.“* (Nový občanský zákoník 2014, 2012, s. 31) Samotnému vzniku spolku však předchází založení spolku. Pro založení spolku je nezbytná shoda alespoň tří osob na společném zájmu a na obsahu stanov, které určují chod

spolku a zaměření. (Nový občanský zákoník 2014, 2012, s. 30-31; Stejskal, Kuvíková a Maťátková, 2012, s. 61)

Nejvyšším orgánem spolku je členská schůze, pokud není ve stanovách určen jiný nejvyšší orgán. Nejvyšší orgán spolku nejčastěji určuje „*hlavní zaměření činnosti spolku, rozhoduje o změně stanov, schvaluje výsledek hospodaření spolku, hodnotí činnost dalších orgánů spolku i jejich členů a rozhoduje o zrušení spolku s likvidací nebo o jeho přeměně.*“ (Nový občanský zákoník 2014, 2012, s. 33)

Spolek je zakládán pro jeho hlavní činnost, kterou je realizace těch zájmů, za nimiž je spolek založen. Není dovoleno, aby hlavní činností spolku bylo podnikání nebo jiná výdělečná činnost. (Nový občanský zákoník 2014, 2012, s. 30)

Spolek vedle hlavní činnosti může vyvíjet vedlejší hospodářskou činnost, která má podporovat hlavní činnost nebo hospodárně využívat spolkového majetku. Vedlejší hospodářskou činností může být podnikání nebo jiná výdělečná činnost. Jestliže spolek vytvoří zisk, musí jej využít zpět pro svou činnost. (Nový občanský zákoník 2014, 2012, s. 30)

2.2.3 Církev a náboženské společnosti,

Podle zákona č. 3/2002 Sb., o církvích a náboženských společnostech je „*církví a náboženskou společností dobrovolné společenství osob s vlastní strukturou, orgány, vnitřními předpisy, náboženskými obřady a projevy víry, založené za účelem vyznávání určité náboženské víry, ať veřejně nebo soukromě, a zejména s tím spojeného shromažďování, bohoslužby, vyučování, duchovní služby a případně obecně prospěšné činnosti.*“ (Zákonyprolidi.cz, 2001)

K plnění svého poslání může církev a náboženská společnost „*vyučovat a vychovávat své duchovní i laické pracovníky ve vlastních školách a jiných zařízeních i na vysokých školách bohosloveckých a bohosloveckých fakultách*“ (Zákonyprolidi.cz, 2001). Za splnění podmínek stanovených zákonem o církvích a náboženských společnostech může církev a náboženská společnost k výkonu zvláštních práv získat oprávnění. Mezi zvláštní práva se řadí vyučování náboženství na státních školách, vykonávání duchovenské služby v ozbrojených silách České republiky, konání obřadů a zřizování církevních škol. (Zákonyprolidi.cz, 2001)

Orgán registrované církve a náboženské společnosti může mimo jiné navrhnout na registraci účelové zařízení registrované církve a náboženské společnosti. „*Účelové zařízení se*

zakládá pro poskytování služeb sociálních nebo zdravotnických nebo působící jako charita či diakonie.“ (Zákonyprolidi.cz, 2001)

2.2.4 Obecně prospěšné společnosti

Obecně prospěšná společnost je právnickou osobou. Poskytuje veřejnosti obecně prospěšné služby za podmínek, které jsou předem stanovené a pro všechny uživatele stejné. (Podnikatel.cz, 1995; Rektořík et al, 2007, s. 52)

Statutárním orgánem obecně prospěšné společnosti je ředitel. Jedná jménem obecně prospěšné společnosti a řídí její činnost. Jmenuje a odvolává ho správní rada. (Podnikatel.cz, 1995)

Po splnění platných právních podmínek může obecně prospěšná společnost kromě hlavních služeb provozovat i činnost doplňkovou nebo hospodářskou. Nesmí se však podílet na podnikání jiných osob. Výsledek hospodaření (zisk) obecně prospěšné společnosti musí být použit na poskytování obecně prospěšných služeb, pro které byla obecně prospěšná společnost založena, a nesmí být použit ve prospěch zakladatelů, členů jejích orgánů nebo zaměstnanců. (Podnikatel.cz, 1995)

Ke dni nabytí účinnosti Nového občanského zákoníku, to je ke dni 1. ledna 2014, byl zrušen zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech, což v praxi znamená, že již není možné ustanovit novou obecně prospěšnou společnost. Ty obecně prospěšné společnosti, které již existují, mohou fungovat nadále a řídí se posledním stavem zákona o obecně prospěšných společnostech platným do jeho zrušení Novým občanským zákoníkem. (Moravskoslezský kraj, 2014)

2.2.5 Zájmová sdružení právnických osob

Zájmová sdružení právnických osob jsou zakládána právnickými osobami k ochraně svých zájmů nebo k dosažení jiného účelu. Nesmí to však být za účelem výdělečné činnosti. (Merličková Růžičková, 2013, s. 13)

Podle Nového občanského zákoníku od roku 2014 není možné zakládat zájmová sdružení právnických osob. Zájmová sdružení právnických osob založená do konce roku 2013 nadále existují a řídí se podle poslední legislativní úpravy před začátkem účinnosti Nového občanského zákoníku, tedy zákonem č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. (Praha.eu, 2014)

2.2.6 Nadace, nadační fondy a ústavy podle občanského zákoníku

S nástupem platnosti Nového občanského zákoníku se nově právní úprava nadací a nadačních fondů řídí podle tohoto zákona. V minulosti tato právní úprava náležela zákonu č. 227/1997 Sb., o nadacích a nadačních fondech.

Podle Nového občanského zákoníku „zakladatel zakládá nadaci k trvalé službě společensky nebo hospodářsky užitečnému účelu. Účel nadace může být veřejně prospěšný, spočívá-li v podpoře obecného blaha, i dobročinný, spočívá-li v podpoře určitého okruhu osob určených jednotlivě či jinak.“ (Nový občanský zákoník 2014, 2012, s. 39)

Podle Boukala (2013, s. 129) je nadace založena „za účelem finanční podpory projektů nestátních neziskových organizací.“ Založení nadace k podporování politických stran a hnutí nebo k výdělečným cílům je podle Nového občanského zákoníku zakázáno. (Nový občanský zákoník 2014, 2012, s. 39)

Tak jako byly pro spolek nejdůležitějším dokumentem stanovy, pro nadaci je nejdůležitější dokument nadační listina. Kromě základních informací ohledně nadace jako jsou název a sídlo nadace, jméno zakladatele, vymezení účelu nadace obsahuje nadační listina také údaje o výši vkladů a výši nadačního kapitálu, počtu členů správní a dozorčí rady, správce vkladů a podmínky pro poskytování nadačních příspěvků. (Nový občanský zákoník 2014, 2012, s. 39)

„Nadace nevzniká na členském, ale na majetkovém principu. Nemá členy jako například spolky.“ (Boukal, 2013, s. 129)

Základní principy poskytování nadačních příspěvků upravuje Nový občanský zákoník. Detailnější podmínky si upraví nadace sama v nadační listině.

Jestliže je to v nadační listině uvedeno, může být změněna právní forma z nadace na nadační fond. (Nový občanský zákoník 2014, 2012, s. 47)

Nadační fond se zakládá ke společensky nebo hospodářsky užitečnému účelu. Na rozdíl od nadace nadační fond nevytváří nadační jistinu ani nadační kapitál. (Boukal, 2013, s. 134; Nový občanský zákoník 2014, 2012, s. 47)

„Ústav je právnická osoba ustavená za účelem provozování činnosti užitečné společensky nebo hospodářsky s využitím své osobní a majetkové složky“ (Nový občanský zákoník 2014, 2012, s. 48). Ústav je zakládán pro provoz činností, které mají předem stanovené podmínky a jsou všem dostupné. (Nový občanský zákoník 2014, 2012, s. 48)

2.2.7 Společenství vlastníků jednotek podle občanského zákoníku

Do konce roku 2013 se tehdejší společenství vlastníků jednotek řídila svým vlastním zákonem č. 72/1994 Sb., kterým se upravují některé spoluvlastnické vztahy k budovám a některé vlastnické vztahy k bytům a nebytovým prostorům a doplňují některé zákony. Od začátku roku 2014 je právní úprava dána Novým občanským zákoníkem a termín společenství vlastníků jednotek byl zkrácen na termín společenství vlastníků. (Zahradníček, 2013)

Podle Nového občanského zákoníku (2014, s. 120) je společenství vlastníků „*právnícká osoba založená za účelem zajištění správy domu a pozemku.*“

Společenství vlastníků se povinně zakládá v domě, kde je alespoň pět jednotek, které jsou ve vlastnictví alespoň tří různých vlastníků. (Mirovská, 2013)

S majetkem, který společenství vlastníků získalo, může společenství vlastníků nakládat pouze pro účely správy domu a pozemku. (Nový občanský zákoník 2014, 2012, s. 120)

Společenství vlastníků není umožněno podnikání ani podílení se na podnikání jiných subjektů. (Zahradníček, 2013)

2.2.8 Veřejné vysoké školy

Veřejné vysoké školy jsou právníckými osobami, jejichž posláním je uskutečňování akreditovaných studijních programů a programů celoživotního vzdělávání (Stejskal, Kuvíková a Mařátková, 2012, s. 81). Podle Merličkové Růžičkové (2013, s. 21-22) jsou vysoké školy „*vrcholnými centry vzdělanosti, nezávislého poznání a tvůrčí činnosti, mají klíčovou úlohu ve vědeckém, kulturním, sociálním a ekonomickém rozvoji společnosti.*“

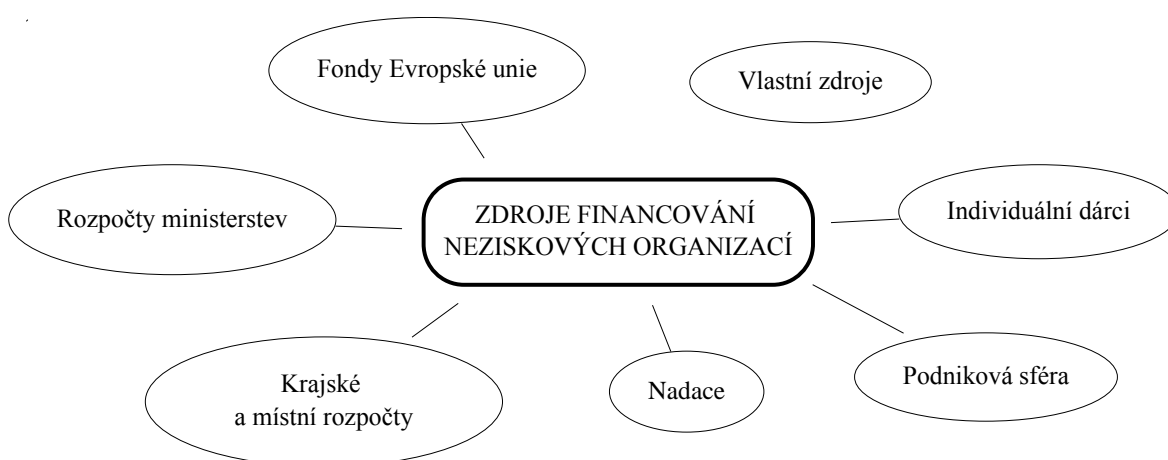
3 FINANCOVÁNÍ NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍ

Přirozenou potřebou pro fungování každé neziskové organizace je zajištění jejího financování. Financování neziskových organizací je charakteristické svojí vícezdrojovostí. Není vhodné spoléhat na jeden zdroj, protože jeho případný výpadek by mohl v nejhorsím případě vést až k zániku samotné neziskové organizace (Rektořík et al, 2007, s. 93; Stejskal, Kuvíková a Mařátková, 2012, s. 61). Podle Druckera (1994, s. 10) „je nejdůležitějším úkolem zajistit příjmy od pravidelných přispěvatelů, protože pravidelné příjmy pomáhají organizacím plnit jejich poslání.“

Neziskové organizace také mohou usilovat o zisk, ačkoliv ten netvoří na rozdíl od ziskového sektoru s úmyslem rozdělit jej mezi podílníky, ale za účelem zlepšení svých programů a zajištění budoucího postavení. Takto generované zisky vedou k menší závislosti na vnějším financování. (Bottiglieri, Kroleski, a Conway, 2011)

Získávání zdrojů pro neziskovou organizaci je velká zodpovědnost pro osobu, která se takové činnosti věnuje. O získávání zdrojů se v neziskové organizaci se může starat:

- zaměstnanec nebo dobrovolník neziskové organizace, pro kterého je získávání zdrojů hlavním předmětem činnosti v organizaci,
- zaměstnanec nebo dobrovolník neziskové organizace, pro kterého je získávání zdrojů doplňkovým předmětem činnosti v organizaci,
- externí spolupracovník nebo dobrovolník neziskové organizace, který pro neziskovou organizaci zajišťuje získávání zdrojů. (Boukal, 2013, s. 37)

Obrázek 2: Zdroje financování neziskových organizací (vlastní zpracování)

V následujících podkapitolách se věnuji některým možnostem financování neziskových organizací.

3.1 Fondy Evropské unie

Evropský fond pro regionální rozvoj – využívá se k pomoci začleňování a odstraňování rozdílů mezi regiony v Evropské unii. Prostředky finanční pomoci plynou do oblastí inovace a výzkumu, informační a komunikační technologie, k podpoře malých a středních podniků a k podpoře nízkouhlíkového hospodářství. (EUR-Lex, 2013a; Regionální politika – inforegio, 2014a)

Evropský sociální fond – podporuje zlepšování možností zaměstnávání pracovníků a spravedlivější pracovní příležitosti, posiluje sociální začleňování vytvářením lepších pracovních míst, bojuje proti chudobě, podporuje vzdělávání, dovednosti a celoživotní učení. (Evropský sociální fond, 2013; EUR-Lex, 2013b)

Fond soudržnosti - jeho cílem je eliminovat hospodářskou a sociální nerovnost a podporovat udržitelný rozvoj. Finanční příspěvky jsou poskytovány na projekty, které se zaměřují na životní prostředí a transevropské sítě v oblasti dopravní infrastruktury, efektivní využívání energie a obnovitelné zdroje energie, v ekologické městské dopravě a ve veřejné hromadné dopravě. Příspěvky jsou poskytovány do členských států, u kterých hrubý národní důchod na obyvatele je nižší než 90 % průměru Evropské unie. V období 2014–2020 se Fond soudržnosti vztahuje na Bulharsko, Českou republiku, Estonsko, Chorvatsko, Kypr, Litvu, Lotyšsko, Maďarsko, Maltu, Polsko, Portugalsko, Rumunsko, Řecko, Slovensko a Slovinsko. (EUR-Lex, 2013c, Regionální politika – inforegio, 2014b)

Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova – tento fond podporuje konkurenceschopnost zemědělství a lesnictví, zlepšování životního prostředí a krajiny a rozvoj kvality života ve venkovských oblastech. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014a; Zemědělství a rozvoj venkova, 2008)

Evropský námořní a rybářský fond – finanční prostředky jsou poskytovány na zlepšení konkurenceschopnosti odvětví rybolovu a k udržitelnosti z environmentálního, ekonomického i sociálního hlediska. (Rybolov, 2014)

Fond solidarity Evropské unie – tento fond byl zřízen pro finanční podporu regionů při přírodních katastrofách. (Regionální politika – inforegio, 2014c)

Čerpání fondů má v České republice na starosti Ministerstvo pro místní rozvoj, které pro lepší koordinaci využívání těchto fondů Evropské unie zřídilo speciální zastřešující Národní orgán pro koordinaci. (EurActiv.cz, 2012)

Do 22. dubna 2014 musely členské státy Evropské unie odeslat dohodu o partnerství a návrh operačních programů soudržnosti Evropské komisi. Česká republika odeslala dohodu o partnerství 18. dubna 2014. Evropská komise má tři měsíce na analýzu a schválení dohod o partnerství, které byly Evropské komisi doručeny z 27 členských států, a návrhů operačních programů obdržených od deseti členských států. Dohody a programy obsahují popis plánů investic jednotlivých členských států pro léta 2014–2020. (Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014a; Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2014b; Regionální politika – inforegio, 2014d)

3.2 Rozpočty ministerstev

Jednotlivá ministerstva pravidelně vyhlašují soutěže, v nichž se mohou neziskové organizace ucházet o dotace. Tyto dotace z rozpočtů ministerstev jsou v souladu s usnesením Vlády České republiky, kterým se vymezují hlavní oblasti státní dotační politiky vůči neziskovým organizacím. V roce 2014 jde o 17 základních oblastí (Boukal, 2013, s. 177; Rektorík et al, 2007, s. 94; Vláda České republiky, 2013):

1. *„Tělesná výchova a sport*
2. *Kultura*
3. *Životní prostředí a udržitelný rozvoj*
4. *Sociální služby*
5. *Zahraniční aktivity*
6. *Národnostní menšiny a etnické skupiny*
7. *Romská menšina*
8. *Péče o zdraví a zdravotní prevence*
9. *Rizikové chování*
10. *Boj s korupcí*
11. *Protidrogová politika*
12. *Ochrana spotřebitele a nájemních vztahů*
13. *Vzdělávání a lidské zdroje*
14. *Děti a mládež*
15. *Rodinná politika*

16. Rovné příležitosti žen a mužů

17. Ostatní (nezařazené)“

3.3 Krajské a místní rozpočty

Významným zdrojem financí neziskových organizací jsou příspěvky z rozpočtů krajů, měst a obcí. Tyto zdroje se zpravidla výrazně liší účelem i způsoby poskytnutí a následného vyúčtování. Zatímco u krajů a velkých měst probíhá čerpání formou jasně specifikovaných grantových programů, u malých obcí jde obvykle spíše o získání prostředků po osobním seznámení představitelů obce s konkrétní problematikou. Financování z rozpočtů krajů, měst a obcí se řídí zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů. (Stejskal, Kuvíková a Maťátková, 2012, s. 111-112; Boukal, 2013, s. 178)

3.4 Nadace

Nadace jsou zakládány pro finanční podporu neziskových organizací. Nadace musí naplňovat účel, ke kterému byly založeny. Proto také nemůžou poskytnout dar jakékoliv neziskové organizaci, ale organizaci, která je založena k naplňování stejných cílů jako nadace. (Boukal, 2013, s. 129, 135)

3.5 Podniková sféra

Dalším možným zdrojem finančních prostředků pro neziskové organizace je zcela jistě podpora podnikatelskými subjekty. Jelikož se z firmy, která neziskové organizaci daruje finanční prostředky, může stát dlouhodobý partner, je důležité, aby se nezisková organizace dobře připravila na oslovení vybraných podniků. Nezisková organizace musí danou firmu zaujmout svým posláním a svými cíli a musí také pochopit cíle daného podniku. U malých a středních podniků sídlících ve stejné oblasti jako nezisková organizace může být získání finančních prostředků jednodušší. Takové firmy totiž mohou raději podporovat aktivity v oblasti, ve které sídlí, neboť k této oblasti mohou mít silnou vazbu. (Boukal, 2009, s. 90; Boukal, 2013, s. 113, 120; Rakušanová a Stašková, 2007, s. 50)

Při podpoře neziskových organizací podnikatelskými subjekty je nutné rozlišovat darování a sponzorování. Sponzorství je ošetřeno sponzorskou smlouvou a darování smlouvou darovací. Sponzorství je chápáno jako získání protihodnoty za poskytnutí příspěvku. Taková hodnota může být například zviditelnění sponzorů uvedením jejich jmen v tiskových pro-

hlášeních či na akcích pořádaných organizací nebo různé formy reklamy na internetu a v médiích. (Boukal, 2009, s. 93; Boukal, 2013, s. 83, 121, 122)

3.6 Individuální dárci

Individuální dárcovství je založeno na vysoké míře emocionality a aktivním přístupu při oslovování potencionálních dárců, protože záleží jen na neziskové organizaci, kolik dárců k naplnování svých cílů získá. Osoba spojená s činností získávání dárců by měla být schopna potencionálním dárcům umožnit ztotožnit se s činností organizace a předat nadšení k její podpoře. Získávání dárců by nemělo být spojeno s nátlakem vůči potencionálním podporovatelům. (Boukal, 2013, s. 77; Rektořík et al, 2007, s. 95; Stejskal, Kuvíková a Maňátková, 2012, s. 113)

Individuální dárci jsou jednotlivci, kteří se rozhodli ze svých osobních příjmů podpořit neziskovou organizaci. I když je jednání individuálních dárců zpočátku náhodné, musí nezisková organizace neustále uvažovat nad strategií oslovování veřejnosti, aby se z náhodných dárců stali dárci pravidelní. (Boukal, 2009, s. 75; Rektořík et al, 2007, s. 113; Šedivý a Medlíková, 2012, s. 49)

Jelikož individuální dárci poskytují podporu ze svých příjmů a z jejich pravidelného darování se může stát důležitý zdroj příjmů neziskové organizace, je důležité o individuální dárci pečovat a neztratit jejich důvěru. (Boukal, 2013, s. 78-79)

3.6.1 Formy individuálního dárcovství

Zcela přirozeným způsobem získávání finančních prostředků od individuálních dárců je příjem těchto prostředků na bankovní účet neziskové organizace. Tento způsob poskytnutí daru může dárci realizovat standardním bankovním převodem, poštovní poukázkou či hotovostním vkladem v bance. Chce-li dárci zasílat prostředky pravidelně, nabízí se možnost zřízení trvalého příkazu k bankovnímu převodu. Neziskové organizace také umožňují hotovostní vklad do pokladny organizace. (Boukal, 2013, s. 82)

DMS - dárcovská SMS se velmi rozvinula v prvním desetiletí 21. století. Jedná se o projekt, který vznikl v České republice za účelem zjednodušení dárcovského procesu pro individuální dárci. Darování probíhá formou zaslání textové zprávy na telefonní číslo 87777. Telefonní číslo je pro všechny sbírky společné, účel či organizaci odesílatel rozliší zadáním krátkého textu zprávy, který mu sdělí příjemce. Dárcovská SMS odesílatele stojí 30 Kč. 28,50 Kč z této částky je poukázáno vybranému příjemci, zbylá část zůstává mobil-

ním operátorům na zajištění provozu této služby. Dárcovská SMS je osvobozena od daně z přidané hodnoty. (Boukal, 2009, s. 81; Boukal, 2013, s. 105; Dárcovská SMS, 2008; Stejskal, Kuvíková a Mařátková, 2012, s. 125)

Příspěvek do pokladničky - součástí některých veřejných sbírek je přímý kontakt dobrovolníků či zaměstnanců organizace s dárci na veřejných prostranstvích nebo i v bydlištích potencionálních dárců s možností darovat hotovostní obnos do pokladničky. Pokladnička musí být řádně zapečetěná, aby nemohlo dojít k neoprávněnému nakládání s vybranými prostředky. Zapečetění a také následné otevření pokladničky provádí pověření pracovníci obecního úřadu příslušného místu konání sbírky. (Boukal, 2009, s. 82; Boukal, 2013, s. 95)

Dražba - je zajímavý způsob jak získávat finanční prostředky pro fungování neziskové organizace. Principem dražby je prodej předmětů za nejvyšší nabídnutou cenu za splnění předem stanovených podmínek. Předmětem dražby mohou například být produkty činností organizace nebo předměty darované organizaci. (Boukal, 2013, s. 100-101)

Charitativní akce - jedná se o zpravidla veřejné akce, jejichž výtěžek ze vstupného je částečně nebo zcela určen pro účely organizace. V případě pořádání charitativní akce na podporu konkrétní sbírky je předem určeno, jaká část vybraných prostředků bude poukázána pro danou sbírku. Charitativní akcí může být kulturní vystoupení jako je například divadlo či koncert, výstava, soutěžní den pro děti, sportovní akce a podobně. (Boukal, 2013, s. 98)

Tombola - jedná se o další ze způsobů získávání finančních prostředků pro neziskové organizace. Tombola je oblíbenou zábavou, která spočívá v losování zakoupených losů. Výherci získávají některé z předmětů v tombole. Stejně jako předmětem dražby jsou i předmětem tomboly například produkty činností organizace nebo předměty darované organizaci. (Boukal, 2013, s. 102)

Prodej předmětů - jedná se o sbírku prodejem předmětů, které mohly být přímo vyrobeny v neziskové organizaci, nebo pro neziskovou organizaci byly vytvořeny nebo organizaci darovány. Vždy musí být v prostorách prodeje viditelně uvedeno, kdo sbírku touto formou pořádá a kterému krajskému úřadu byla sbírka ohlášena. Na jednotlivých prodávaných předmětech musí být vyznačena výše příspěvku pro sbírku. (Boukal, 2009, s. 82; Boukal, 2013, s. 103)

Závěť - způsob získání prostředků odkázaných formou závěti zemřelým dárcem. Bývá výrazem silné podpory činnosti organizace, většinou u dlouhodobých přispěvatelů či členů organizace. (Neziskovky.cz, 2014a)

3.6.2 Oslovování potenciálních dárců

Při oslovování potenciálních dárců je vhodné zvolit správnou formu, která zajistí organizaci i dárci efektivnost a dostatečnou transparentnost. Zvolený způsob nesmí nadměru zatěžovat dárci ani organizaci, a to jak finančně tak administrativně. (Boukal, 2013, s. 82)

Písemná žádost o grant nebo dotaci – s touto formou oslovení se setkáváme především u žádosti o dotace a granty z Evropské unie, ministerstev, státních fondů, rozpočtu krajů a obcí, nadace. Je provázena oficiálními požadavky na způsoby zpracování. (Rektořík et al, 2007, s. 96)

Osobní setkání, respektive návštěva – časově náročná forma vyžadující dokonalou přípravu osoby, která je pověřena získávat finanční prostředky pro neziskovou organizaci. Časová náročnost se většinou vyplatí, a proto je tato metoda považována za jednu z nejúspěšnějších pro získávání finančních prostředků. (Boukal, 2013, s. 88; Rektořík et al, 2007, s. 97)

Osobní dopis či telefonický rozhovor – formální oslovení potenciálních dárců, méně časově náročné než osobní setkání. Vyžaduje alespoň částečnou znalost oslovené osoby.

Přímý poštovní styk (hromadný adresný či neadresný dopis) – míra úspěšnosti tohoto způsobu je vždy ovlivněna formou a kvalitou zpracování takto komunikovaného sdělení. Součástí dopisu také často bývá předvyplněná poštovní poukázka pro snadné poskytnutí daru libovolné výše. (Boukal, 2013, s. 87; Rektořík et al, 2007, s. 96)

On-line výzva o dar – do on-line aktivit neziskových organizací zahrnujeme veškeré aktivity organizace na internetu směřující k získání finančních prostředků. Řadíme sem provoz webových stránek organizace, ale také prezentace na sociálních sítích a zasílání e-mailových newsletterů. (Darujme.cz)

Vyhlášení veřejné sbírky - uskutečnění veřejné výzvy za účelem získání finančních prostředků pro předem stanovený veřejně prospěšný účel. Výzva může být uskutečněna prostřednictvím hromadných sdělovacích prostředků, sociálních sítí i hromadných e-mailů. Veřejná sbírka by měla být transparentní včetně vyhodnocení. Pro účely veřejné sbírky bývá zřízen vyhrazený bankovní účet. Pořádání sbírek se v České republice řídí zákonem o veřejných sbírkách č. 117/2001 Sb., v aktuálním znění. (Boukal, 2013, s. 82, 92, 95; Rektořík et al, 2007, s. 96)

Reklama, inzerát – získávání finančních prostředků lze podpořit inzercí a reklamou v médiích a na internetu. Při zadávání inzerce je důležité zvážit její cenu s ohledem na předpokládaný finanční výnos.

3.7 Vlastní zdroje

Financování neziskové organizace z vlastních zdrojů je pro organizace velmi důležité. Je totiž na rozhodnutí organizace, jak s takovými prostředky naloží, může jejich tok plánovat a ovlivňovat. Mezi nejčastější vlastní zdroje patří příjmy z členských příspěvků nebo prodej vlastních výrobků a služeb. (Boukal, 2013, s. 151; Rektořík et al, 2007, s. 106)

3.7.1 Členský příspěvek

Jedná se o pravidelný a tedy dobře plánovatelný zdroj příjmů, protože povinnost jej platit může vyplývat přímo ze stanov organizace. Ve stanovách je určena výše a periodicita příspěvku. I když jsou členské příspěvky poměrně jistým příjmem, jejich výše bývá spíše obvykle symbolická a nelze je tedy použít na financování velkých investic. (Rektořík et al, 2007, s. 95; Stejskal, Kuvíková a Mařátková, 2012, s. 106)

3.7.2 Prodej vlastních výrobků a služeb

Může se jednat o výrobky vyrobené například v chráněných dílnách – kalendáře, hrnky, pohlednice, vánoční přání a podobně. Ze služeb jmenuji například dluhové poradenství, zdravotnické služby, péče a ochrana zvířat, starost o staré lidi, podpora lidských práv. (Boukal, 2013, s. 151)

4 ÚČETNICTVÍ V NEZISKOVÝCH ORGANIZACÍCH

Pro organizace soukromého neziskového sektoru platí v oblasti účtování zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví (dále jen Zákon o účetnictví), vyhláška č. 504/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, pokud účtují v soustavě podvojného účetnictví (dále jen Vyhláška č. 504) a České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle vyhlášky č. 504/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů, č. 401 až 414, ve znění pozdějších změn a oprav. (Ministerstvo financí České republiky, 2010)

Jednoduché účetnictví upravuje vyhláška č. 507/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky účtující v soustavě jednoduchého účetnictví (dále jen Vyhláška č. 507). „*Oficiálně je vyhláška posledním dnem roku 2003 zrušena, zákon o účetnictví vypustil pojem jednoduché účetnictví, ale přitom je možné podle ní stále postupovat*“ (Merličková Růžičková, 2013, s. 103). Podle současné legislativy neexistuje již ani pojem podvojně účetnictví.

Podle § 38a Zákona o účetnictví „*Občanská sdružení, jejich organizační jednotky, které mají právní osobnost, církve a náboženské společnosti nebo církevní instituce, které jsou církevní právnickou osobou, a honební společenstva mohou vést účetnictví podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, pokud jejich celkové příjmy za poslední uzavřené účetní období nepřesáhnou 3 000 000 Kč; přitom se na ně vztahují ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, a jeho prováděcích právních předpisů, která upravují účtování v soustavě jednoduchého účetnictví, ve znění účinném k 31. prosinci 2003.*“ (Účetnictví nevýdělečných organizací, 2014, 27)

Protože neziskové organizace jednoduché účetnictví nadále využívají a tento pojem se také vyskytuje v odborné literatuře, budu i já ve své práci dále používat pojmy jednoduché a podvojně účetnictví. Přitom považuji za velmi důležité připomenout, že pojem jednoduché účetnictví nelze zaměňovat s pojmem daňová evidence podle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů. (Stejskal, Kuvíková a Mařátková, 2012, s. 143)

4.1 Zákon o účetnictví

Zákon o účetnictví upravuje tyto oblasti (Účetnictví nevýdělečných organizací, 2014, s. 3–35):

- V první části definuje účetní jednotky, na které se Zákon o účetnictví vztahuje, a co je předmětem účetnictví.
- Část druhá upravuje rozsah vedení účetnictví, účetní doklady, účetní zápisy, účetní knihy.
- Třetí část se věnuje účetní závěrce.
- Čtvrtá část popisuje způsoby oceňování.
- Část pátá pojednává o inventarizaci majetku a závazků.
- Část šestá informuje o úschově účetních záznamů.
- V sedmé části jsou ustanovení společná, přechodná a závěrečná.

4.2 Vyhláška č. 504

Vyhláška upravuje tyto oblasti (Účetnictví nevýdělečných organizací, 2014, s. 36-68):

- Část první upravuje předmět úpravy a působnost.
- Druhá část se věnuje účetní závěrce.
- Třetí část popisuje směrnou účtovou osnovu.
- Část čtvrtá uvádí účetní metody.
- V části páté jsou obsažena ustanovení přechodná a závěrečná.

4.3 České účetní standardy

České účetní standardy pro účetní jednotky, které účtují podle Vyhlášky č. 504, ve znění pozdějších předpisů, č. 401 až 414, upravují tyto oblasti: č. 401 Účty a zásady účtování na účtech, č. 402 Otevírání a uzavírání účetních knih, č. 403 Inventarizační rozdíly, č. 404 Kursové rozdíly, č. 405 Deriváty, č. 406 Operace s cennými papíry a podíly, č. 407 Opravné položky k pohledávkám, rezervy a pohledávky po lhůtě splatnosti, č. 408 Krátkodobý finanční majetek a krátkodobé bankovní úvěry, č. 409 Dlouhodobý majetek, č. 410 Zásoby, č. 411 Zúčtovací vztahy, č. 412 Náklady a výnosy, č. 413 Vlastní zdroje a dlouhodobé závazky, č. 414 Přejít z jednoduchého účetnictví na účetnictví. (Účetnictví nevýdělečných organizací, 2014, s. 69)

4.4 Vyhláška č. 507

Tato vyhláška upravuje obsahové vymezení účetních knih. Mezi účetní knihy patří peněžní deník, kniha pohledávek a závazků, pomocná kniha o ostatních složkách majetku, pomoc-

ná kniha o závazcích z pracovněprávních vztahů, záznamy v účetních knihách. (Ministerstvo financí České republiky, 2002)

4.5 Rozsah vedení účetnictví

Pojmy jednoduché účetnictví a podvojně účetnictví, jak jsem v úvodu této kapitoly uvedla, v současné době již neexistují. Zákon o účetnictví nově zná jen pojem účetnictví, přičemž definuje rozsah vedení účetnictví. Účetnictví je tak možno vést v plném či ve zjednodušeném rozsahu. (Účetnictví nevýdělečných organizací, 2014, s. 8)

Účetní jednotka účtující ve zjednodušeném rozsahu sestavuje účtový rozvrh obsahující pouze účtové skupiny a nemusí účtovat o vymezených účetních případech, může spojit účtování v deníku s účtováním v hlavní knize a sestavuje účetní závěrku ve zjednodušeném rozsahu. (Stejskal, Kuvíková a Mařátková, 2012, s. 143)

Ve zjednodušeném rozsahu mohou podle zákona o účetnictví účtovat například občanská sdružení a jejich organizační jednotky s právní subjektivitou, církve a náboženské společnosti, obecně prospěšné společnosti, nadační fondy a společenství vlastníků jednotek. (Účetnictví nevýdělečných organizací, 2014, s. 8)

Stejskal, Kuvíková a Mařátková (2012, s. 143) uvádějí, že vzhledem k tomu, že zjednodušený rozsah účetnictví nepřináší analytickou funkci a neumožňuje tak účtovat odděleně o využití prostředků z dotací, což je povinná náležitost pro čerpání prostředků z veřejných rozpočtů, využívají neziskové organizace častěji účtování v plném rozsahu.

4.6 Vnitřní účetní směrnice

Každá organizace má velké množství povinností, přičemž některé z nich jsou zákonné povinnosti. Mnohé další povinnosti si organizace upravuje vnitřním dokumentem. Dokument, který upravuje postupy v oblasti účetnictví a uvádí do souladu podmínky dané účetní jednotky s platnou legislativou, se nazývá vnitřní účetní směrnice (Šteker a Otrusínová, 2013, s. 38; Schiffer, 2010, s. 23). „*Měly by být součástí podnikové kultury, stát se aktivně využívaným nástrojem usnadňujícím orientaci v operativních činnostech, kterými se musí více či méně všichni zaměstnanci zabývat.*“ (Šteker a Otrusínová, 2013, s. 38)

Vnitřní účetní směrnice plní roli pomocníka při vykonávání málo častých účetních případů, protože není možné spoléhat pouze na lidskou paměť, která může být nespolehlivá. Při

výměně pracovníků vnitřní účetní směrnice pomáhají zajistit konzistenci účetních postupů. (Louša, 2014, s. 9; Šteker a Otrusinová, 2013, s. 39)

Vnitřní účetní směrnice je nutné pravidelně kontrolovat a případně revidovat s ohledem na změny v legislativě a nové zkušenosti získané aplikací stávajících směrnic v současné praxi. (Schiffer, 2010, s. 24)

Mezi povinné vnitřní účetní směrnice můžeme řadit – účtový rozvrh, systém zpracování účetnictví, odpisový plán, kompetence a podpisové vzory, dlouhodobý hmotný majetek, oceňování majetku a závazků v cizí měně, cestovní náhrady (Schiffer, 2010, s. 24-29, Šteker a Otrusinová, 2013, s. 39)

Doporučenými vnitřními účetními směrnicemi mohou například být oběh účetních dokladů, inventarizace majetku a závazků, úschova účetních záznamů, účetní závěrka (Schiffer, 2010, s. 31, 34, 35)

4.7 Směrná účtová osnova

„Směrná účtová osnova určuje uspořádání a označení účtových tříd, popřípadě účtových skupin nebo i syntetických účtů pro účtování o stavu a pohybu majetku a jiných aktiv, závazků a jiných pasiv, dále o nákladech a výnosech a o výsledku hospodaření; toto uspořádání musí zajistit sestavení účetní závěrky.“ (Účetnictví nevýdělečných organizací, 2014, s. 10)

Směrná účtová osnova pro účetní jednotky, u kterých hlavním předmětem činnosti není podnikání, je uvedena v příloze vyhlášky č. 504/2002 Sb. Tato vyhláška stanovuje členění směrné účtové osnovy na účtové třídy a účtové skupiny. (Účetnictví nevýdělečných organizací, 2014, s. 52)

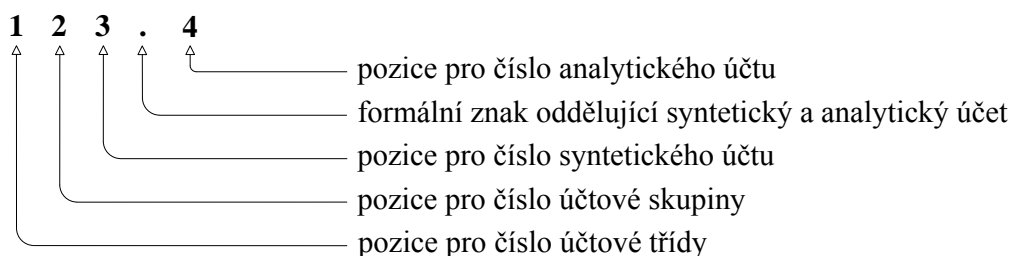
Účetní jednotky sestaví účtový rozvrh, který vychází ze směrné účtové osnovy. Účtový rozvrh obsahuje účty potřebné pro zaúčtování všech účetních případů a pro sestavení účetní závěrky. To znamená, že zahrnuje všechny účtové třídy, skupiny účtů, syntetické a analytické účty. (Rektořík et al., 2007, s. 137; Rubáková a Hrouda, 2013, s. 65; Účetnictví nevýdělečných organizací, 2014, s. 10)

Účetní jednotka si určí způsob dělení účtových skupin na syntetické účty, přičemž je povinna respektovat závaznou směrnou účtovou osnovu. Syntetický účet je pojmenován a má trojciferné číselné označení. První číslice je číslo účtové třídy, druhá číslice je číslo účtové

skupiny v dané účtové třídě a třetí číslice je pořadí účtu v účtové skupině. (Rektořík et al., 2007, s. 135; Rubáková a Hrouda, 2013, s. 65)

Pro podrobnější členění si účetní jednotka může v rámci syntetických účtů vytvořit účty analytické. Analytické účty se zpravidla využívají pro členění podle jednotlivých druhů majetku, členění závazků podle jednotlivých věřitelů, členění podle položek účetní závěrky, členění podle potřeb daňových předpisů a podle dalších potřeb účetní jednotky. (Rubáková a Hrouda, 2013, s. 65; Účetnictví nevýdělečných organizací, 2014, s. 72)

Čísla syntetických a analytických účtů si účetní jednotka volí sama. (Šteker a Otrusinová, 2013, s. 25)

Obrázek 3: Struktura účtu (Šteker a Otrusinová, 2013, s. 26)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ

Pro vypracování praktické části jsem zvolila formu dotazníkového šetření. Sestavila jsem dotazník s názvem „Neziskové organizace, jejich účtování a financování“ o čtrnácti otázkách z oblasti účtování a financování neziskových organizací. Otázky pro dotazník jsem volila tak, abych pokud možno co nejvíce předešla nechuti respondentů dotazník vyplnit.

Potencionálním respondentům byl zaslán e-mail, který obsahoval odkaz na dotazník a průvodní žádost s uvedením tématu dotazníku. K získání kontaktů na neziskové organizace jsem využila katalogu na internetových stránkách www.neziskovky.cz (Neziskovky, 2014b) a také portál veřejné správy (Portál veřejné správy, 2013b), který byl zřízen v roce 2006 a je spravován Ministerstvem vnitra. Jsou zde shromažďovány informace o nestátních neziskových organizacích, které působí v České republice. (Portál veřejné správy, 2013a)

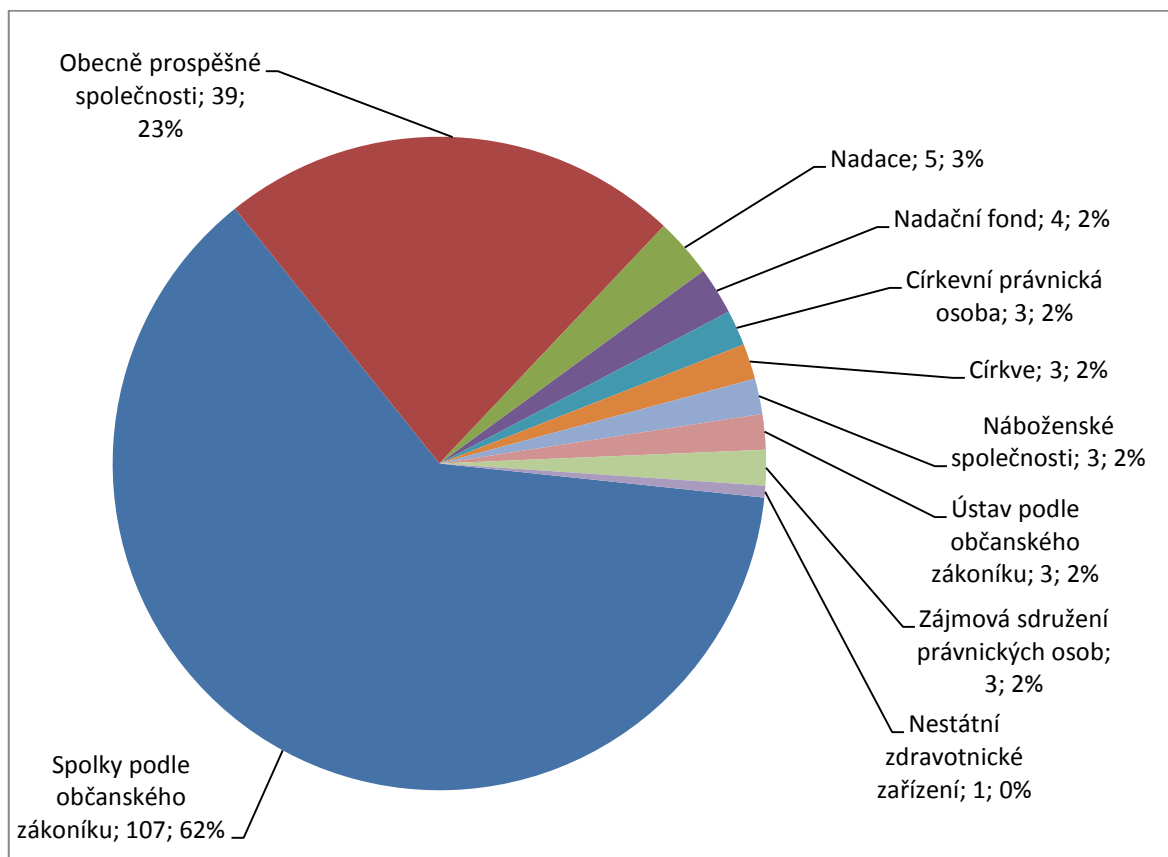
K vytvoření dotazníku jsem využila dotazníkových služeb vyplnito.cz (vyplnito.cz, ©2008-2014). Dotazník vyplnilo 171 ze 791 oslovených respondentů. Dotazník je v plném znění uveden v příloze PI.

Na několik žádostí jsem obdržela individuální e-mailové odpovědi, ve kterých jsem se setkala s několika pozitivními reakcemi a také s žádostmi o hotovou práci v souvislosti s mou nabídkou uvedenou v průvodním textu. Obdržela jsem také jednu negativní e-mailovou odpověď. V jedné z e-mailových odpovědí respondentů byla obsažena i žádost o poskytnutí drobného příspěvku. Několik respondentů uvedlo, že podobných žádostí o vyplnění dotazníků dostávají velké množství a jejich vyplňování je tak časově velmi zatěžuje, ale že můj dotazník je zaujal a proto jej vyplnili.

Respondenty jsem neoslovovala opakovaně s výjimkou mých odpovědí na individuální zprávy. Opakovanou žádost o vyplnění dotazníku jsem nezasílala, neboť to nebylo technicky možné. Dotazník byl respondenty vyplňován zcela anonymně a nebylo tak možné zjistit, kdo z oslovených respondentů jej vyplnil a kdo nikoliv. Množství vyplněných dotazníků považuji za dostatečné a v souladu s mými očekáváními.

5.1 Výsledky dotazníkového šetření

5.1.1 Forma účetní jednotky

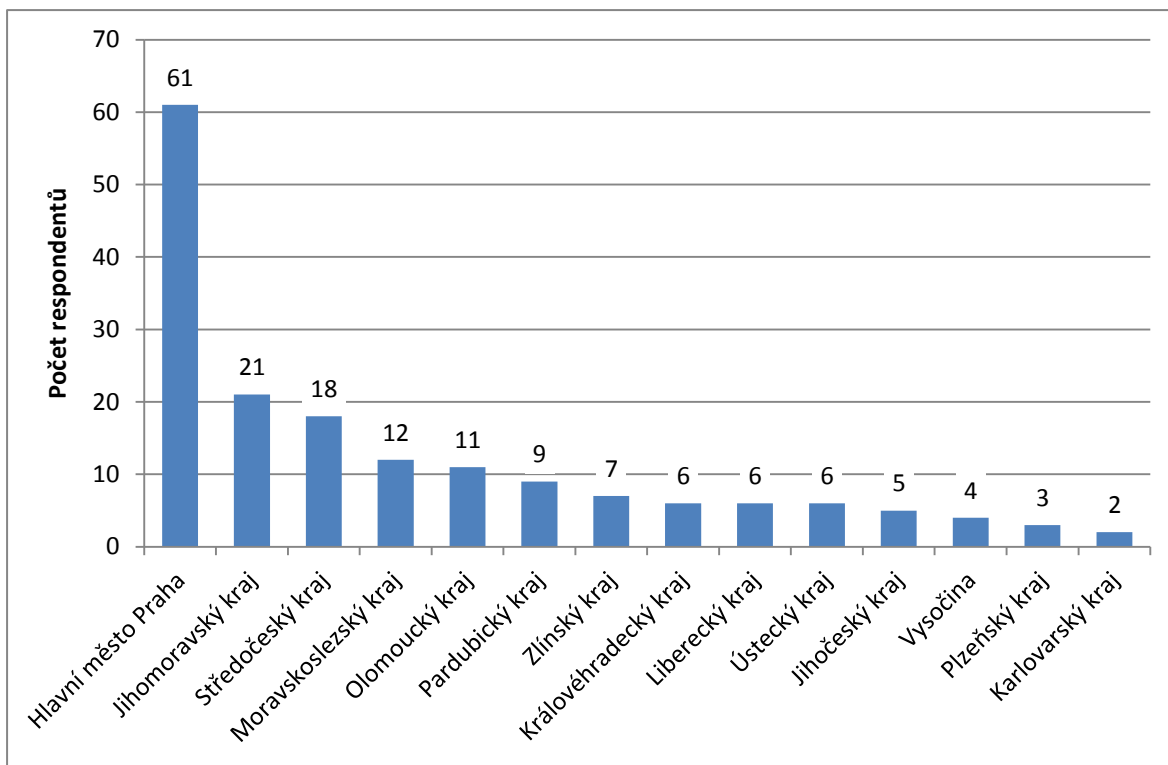

Obrázek 4: Forma účetní jednotky (vlastní zpracování)

V první otázce dotazníku zjišťují druh neziskové organizace. Respondentům bylo umožněno vybrat jednu z připravených možností podle rozdělení mnou uvedeného v kapitole 2.2 či případně vybrat možnost Jiné a druh vyplnit. Vlastní druh organizace neuvedený v připravených možnostech využili respondenti, kteří uvedli druh Nestátní zdravotnické zařízení a Církevní právnická osoba.

Ze 171 respondentů 107 respondentů odpovědělo, že jsou to spolky podle občanského zákoníku. Další početnou skupinou byly obecně prospěšné společnosti, kterou tvoří 39 takových subjektů. 5 a méně subjektů bylo mezi formami nadace, nadační fondy, zájmová sdružení právnických osob, náboženské společnosti, církve, ústavy a církevní právnické osoby.

5.1.2 Kraj

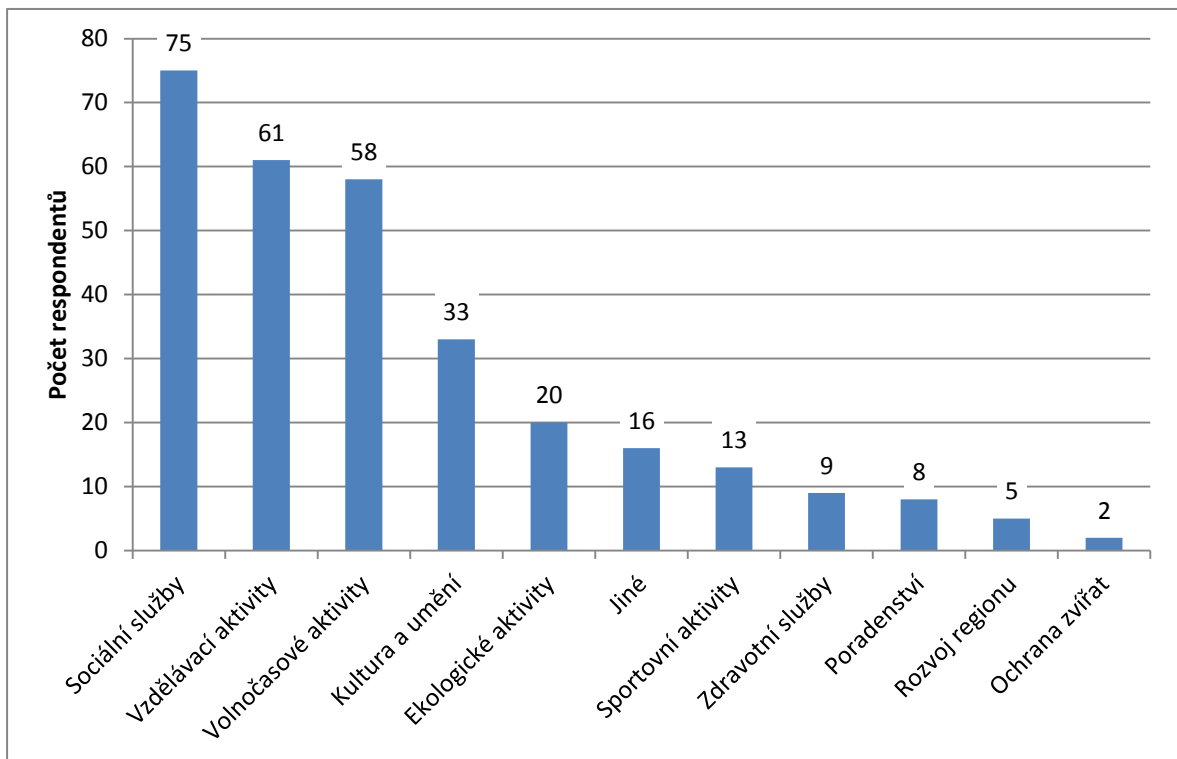

Obrázek 5: Kraj (vlastní zpracování)

Ve druhé otázce zkoumám, ve kterém kraji organizace sídlí. U této otázky bylo možno pouze vybrat z připravených odpovědí, protože seznam krajů v České republice je přesně dán.

Mezi respondenty je nejpočetněji zastoupen kraj Hlavní město Praha, a to 61 respondenty. Druhý nejpočetnější s 21 respondenty byl kraj Jihomoravský. V pořadí třetí Středočeský kraj s 18 respondenty. Ostatní kraje v zastoupení Moravskoslezský 12, Olomoucký 11, Pardubický 9, Zlínský 7, Liberecký, Ústecký a Královéhradecký kraj s 6 respondenty, Jihočeský kraj s 5 respondenty, kraj Vysočina s 4 respondenty, Karlovarský kraj s 3 respondenty, Plzeňský kraj s 3 respondenty.

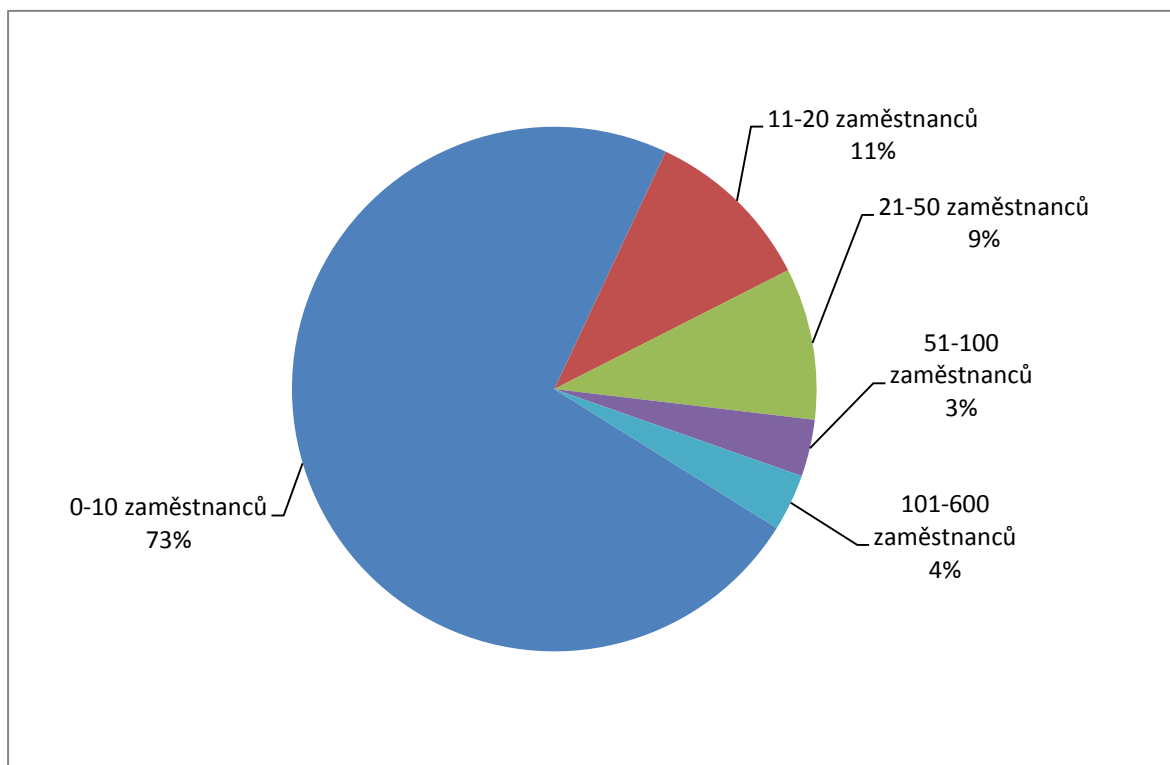
5.1.3 Zaměření činnosti organizace

Obrázek 6: Zaměření činnosti organizace (vlastní zpracování)

V této otázce zkoumám zaměření činností organizace. Jelikož se organizace mohou v rámci svého poslání orientovat na více cílů, mohli respondenti zvolit více možností. Nejčastější činností oslovených neziskových organizací jsou sociální služby. Této činnosti se věnuje 75 respondentů. 61 respondentů se věnuje vzdělávacím aktivitám. Volnočasovým aktivitám se věnuje 58 respondentů. Kultuře a umění se věnuje 33 respondentů, ekologickým aktivitám 20 respondentů a sportovním aktivitám se věnuje 13 respondentů. Nejméně zastoupeny jsou zdravotnické služby s 9 respondenty, služby ohledně poradenství s 8 respondenty. 5 neziskových organizací se věnuje rozvoji regionu a 2 ochraně zvířat. V rámci možnosti Jiné byla respondenty uvedena například tato zaměření: pomoc migrantům ze třetích zemí, dobrovolnictví, sport pro handicapované.

5.1.4 Současný počet zaměstnanců organizace

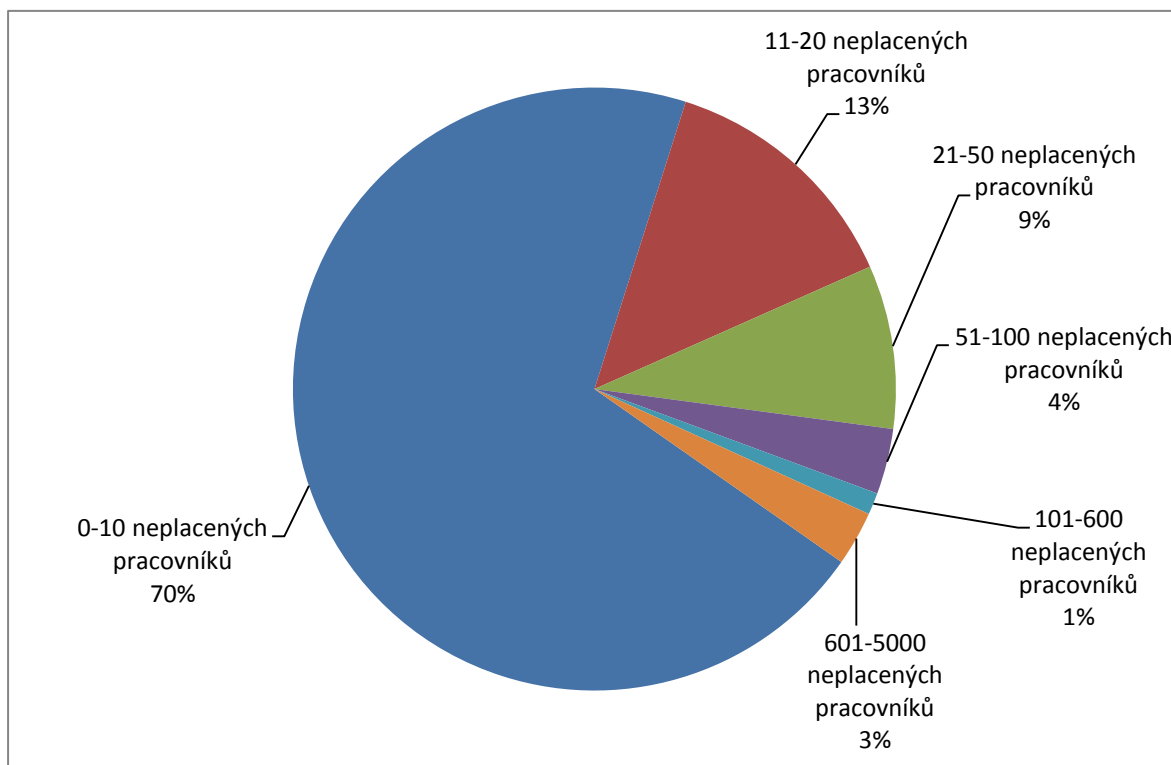

Obrázek 7: Současný počet zaměstnanců organizace (vlastní zpracování)

V této otázce zkoumám počet zaměstnanců organizace. Respondenti mohli počet udat vyplněním libovolného čísla. Odpovědi jsem při zpracování dotazníku pro přehlednost rozdělila do skupin 0-10 zaměstnanců, 11-20 zaměstnanců, 21-50 zaměstnanců, 51-100 zaměstnanců a 101-600 zaměstnanců.

Nejčastěji udávanou z těchto skupin je skupina s nejmenším počtem zaměstnanců, tedy 0–10 zaměstnanců, kterou uvedlo 73% respondentů. V mém dotazníkovém šetření platí, že čím vyšší je počet zaměstnanců dané organizace, tím nižší je její zastoupení mezi respondenty. Výjimku z tohoto tvrzení tvoří skupina respondentů, která udala počet zaměstnanců v rozmezí 101–600. Tato skupina počtu zaměstnanců má o jeden procentní bod vyšší zastoupení než skupina 51-100 zaměstnanců.

5.1.5 Současný počet neplacených pracovníků organizace

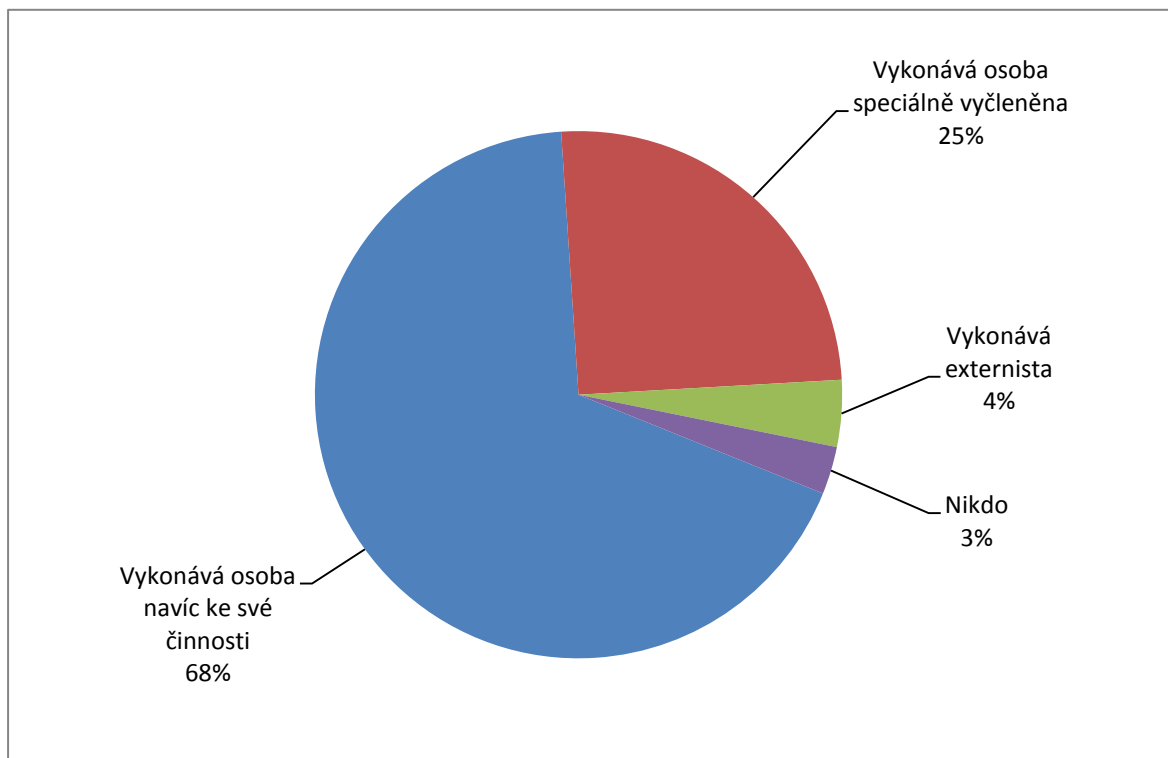
Obrázek 8: Současný počet neplacených pracovníků organizace
(vlastní zpracování)

V této otázce zkoumám počet neplacených pracovníků organizace. Podobně jako v předchozí otázce mohli respondenti počet neplacených pracovníků udát vyplněním libovolného čísla. Odpovědi jsem při zpracování dotazníku pro přehlednost rozdělila do skupin 0-10 neplacených pracovníků, 11-20 neplacených pracovníků, 21-50 neplacených pracovníků, 51-100 neplacených pracovníků, 101-600 neplacených pracovníků a 601-5000 neplacených pracovníků.

Nejčastěji udávanou z těchto skupin je skupina s nejmenším počtem neplacených pracovníků, tedy 0–10 neplacených pracovníků, kterou uvedlo 70% respondentů. V mém dotazníkovém šetření platí, že čím je skupina neplacených pracovníků početnější, tím méně je mezi respondenty udávána. Výjimku z tohoto tvrzení tvoří skupina respondentů, která udala počet neplacených pracovníků v rozmezí 601–5000. Tato skupina počtu neplacených

pracovníků má o dva procentní body vyšší zastoupení než skupina 101-600 neplacených pracovníků.

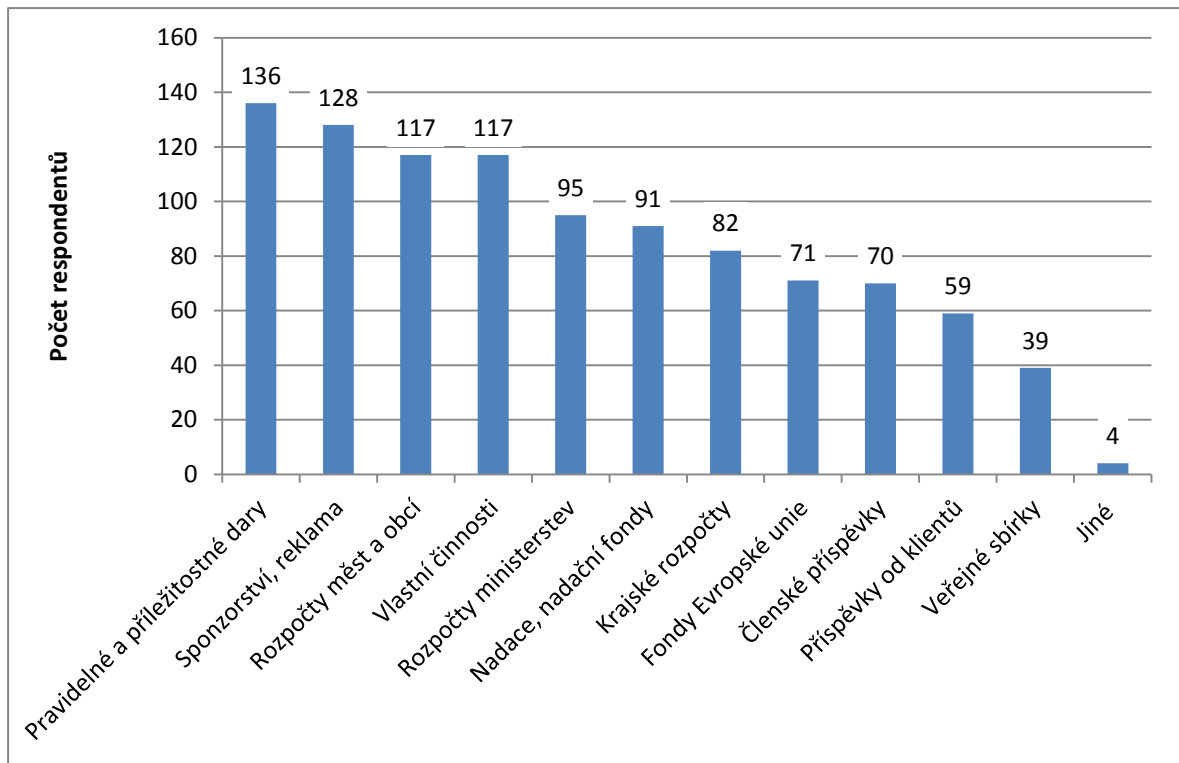
5.1.6 Získávání finančních prostředků na činnost organizace

Obrázek 9: Získávání finančních prostředků na činnost organizace
(vlastní zpracování)

V této otázce zkoumám, kdo má na starosti získávání finančních prostředků na činnost organizace. Nejčastěji udávanou možností (68%) je, že získávání finančních prostředků má na starosti osoba navíc ke své hlavní činnosti. Speciálně vyčleněnou osobu pro tuto činnost má 25% organizací. Pro 4% organizací tuto činnost vykonává externí osoba. 3% respondentů uvádí, že tuto činnost pro organizaci nikdo nevykonává.

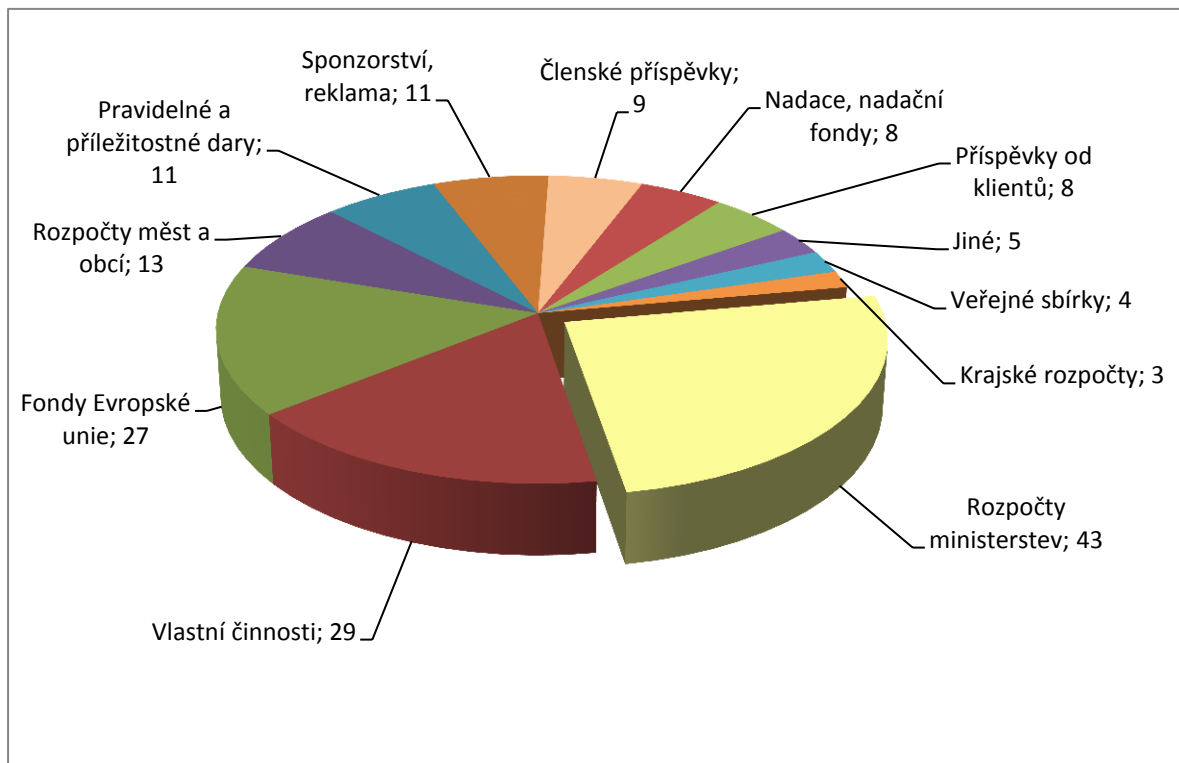
5.1.7 Zdroje příjmů neziskových organizací

Obrázek 10: Zdroje příjmů neziskových organizací (vlastní zpracování)

V této otázce zkoumám zdroje příjmů neziskových organizací. Respondenti mohli vybrat z 11 připravených možností a vybrat možnost Jiné s uvedením dalšího zdroje financování. 136 organizací, to je 79% ze všech respondentů, zvolilo odpověď pravidelné a příležitostné dary. Pro 128 respondentů, to je 75%, je zdrojem financování sponzorství a reklama. 117 respondentů, to je 68%, využívá jako zdroj příjmů rozpočty měst a obcí. Stejný počet respondentů je financován z vlastní činnosti. 95 respondentů, to je 56%, využívá rozpočtů ministerstev. Další uvedené zdroje financování: Nadace a nadační fondy 91 (53%), Krajské rozpočty 82 (48%), Fondy Evropské unie 71 (42%), Členské příspěvky 70 (41%), Příspěvky od klientů u 59 (35%), Veřejné sbírky 39 (23%).

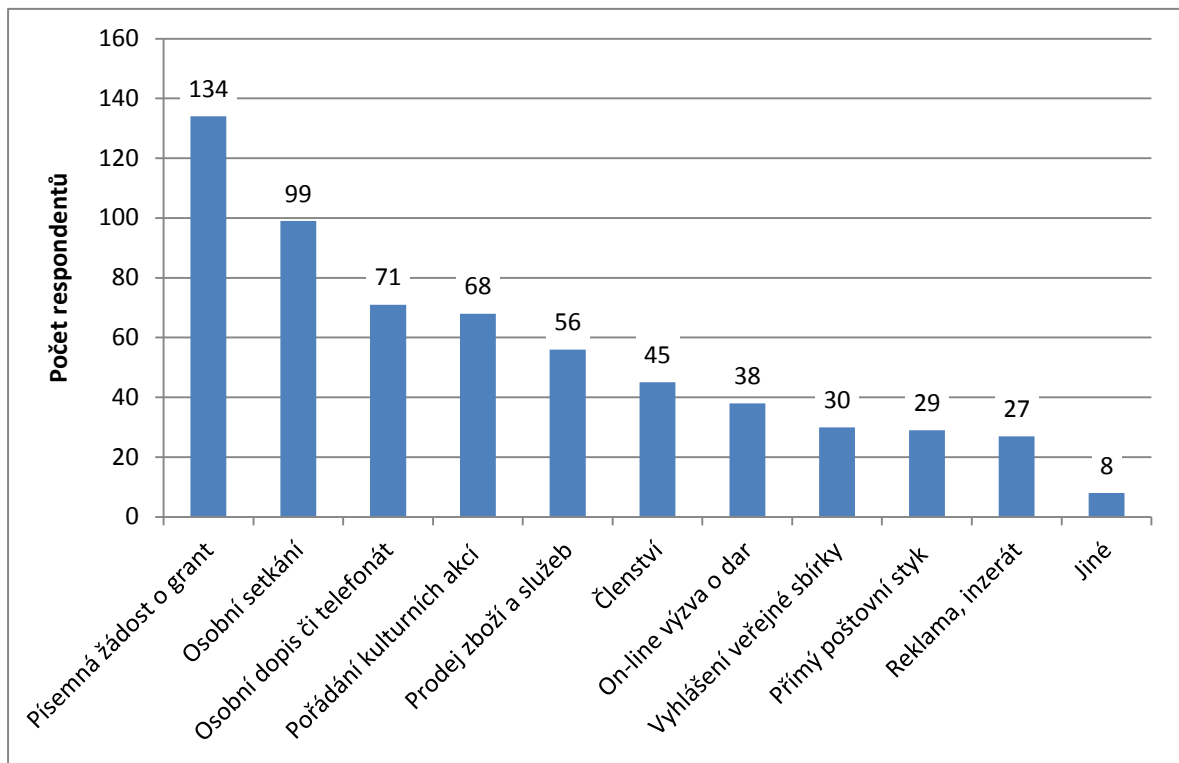
5.1.8 Hlavní zdroj příjmů

Obrázek 11: Hlavní zdroj příjmů (vlastní zpracování)

V této otázce zkoumám, které ze zdrojů příjmů jsou pro organizaci hlavní. Respondenti mohli vybrat jednu z 11 připravených možností či vybrat možnost Jiné s uvedením zdroje financování uvedeného v odpovědi na předchozí otázku. Rozpočty ministerstev uvedlo jako hlavní zdroj příjmů 43 respondentů. Vlastní činnost je hlavním zdrojem příjmů pro 29 respondentů, Fondy Evropské unie pro 27 respondentů. 13 respondentů uvedlo jako hlavní zdroj příjmů rozpočty měst a obcí. Pravidelné a příležitostné dary, sponzorství a reklamu považuje za hlavní zdroj příjmů 11 respondentů. Hlavním zdrojem příjmů jsou pro 9 respondentů členské příspěvky. Nadace, nadační fondy a příspěvky od klientů jsou hlavním zdrojem příjmů pro 8 respondentů. Jiný hlavní zdroj příjmů uvedlo 5 respondentů. Nejméně zastoupeny jsou veřejné sbírky se 4 respondenty a krajské rozpočty se 3 respondenty.

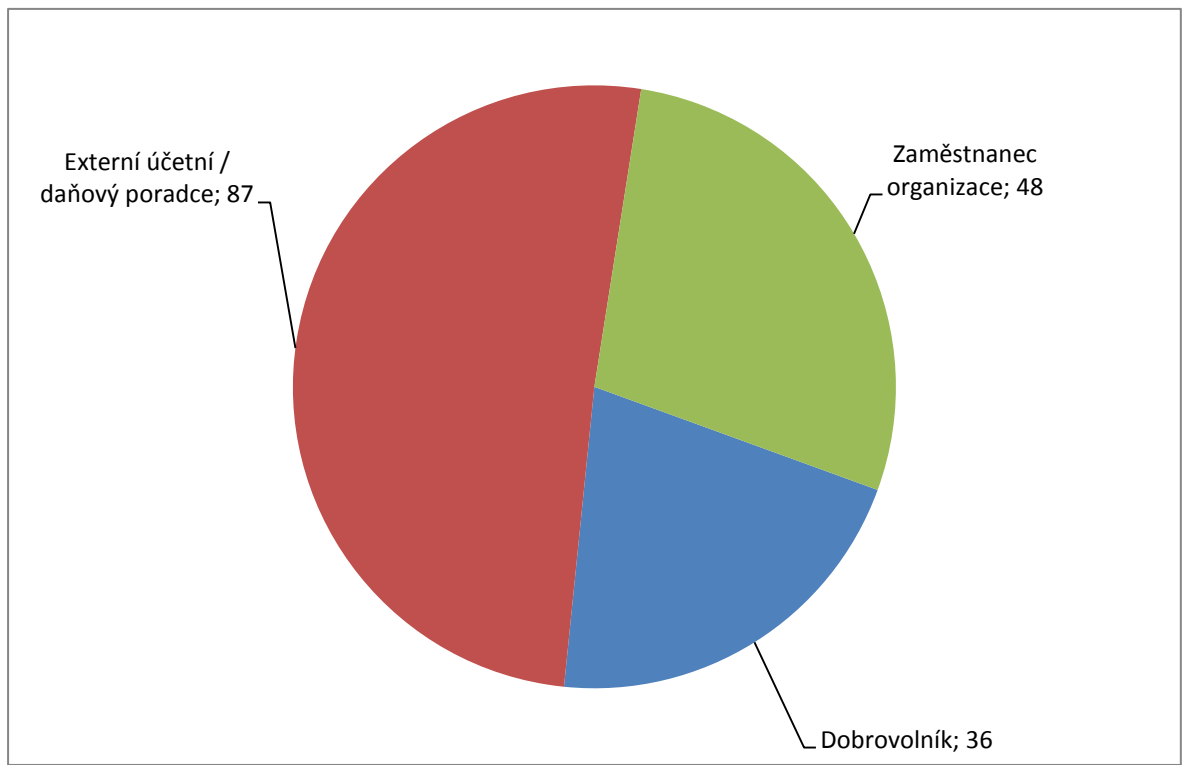
5.1.9 Forma oslovení potenciálních dárců

Obrázek 12: Forma oslovení potenciálních dárců (vlastní zpracování)

Touto otázkou zkoumám, jakou formu oslovení organizace volí pro oslovení potenciálních dárců. Na tuto otázku mohli respondenti odpovědět více možnostmi. Jako nejčastější formu oslovení potenciálních dárců uvedlo 134 respondentů písemnou žádost o grant. Druhou nejčastější formou oslovení je osobní setkání - tuto možnost uvedlo 99 respondentů. Třetí nejčastější formou je osobní dopis či telefonát, kterou uvádí 71 respondentů. Čtvrtou v pořadí je pořádání kulturních akcí - tuto možnost uvedlo 68 respondentů. Prodej zboží a služeb je s 56 respondenty pátá nejuváděnější odpověď. 45 respondentů uvádí jako možnost oslovení potenciálních dárců členství. Vyhlášení veřejné sbírky jako oslovení potenciálních dárců uvádí 30 respondentů. Přímým poštovním stykem oslovuje potenciální dárci 29 respondentů. 27 respondentů oslovuje potenciální dárci formou reklamy či inzerátem. 8 respondentů uvedlo jinou formu oslovení.

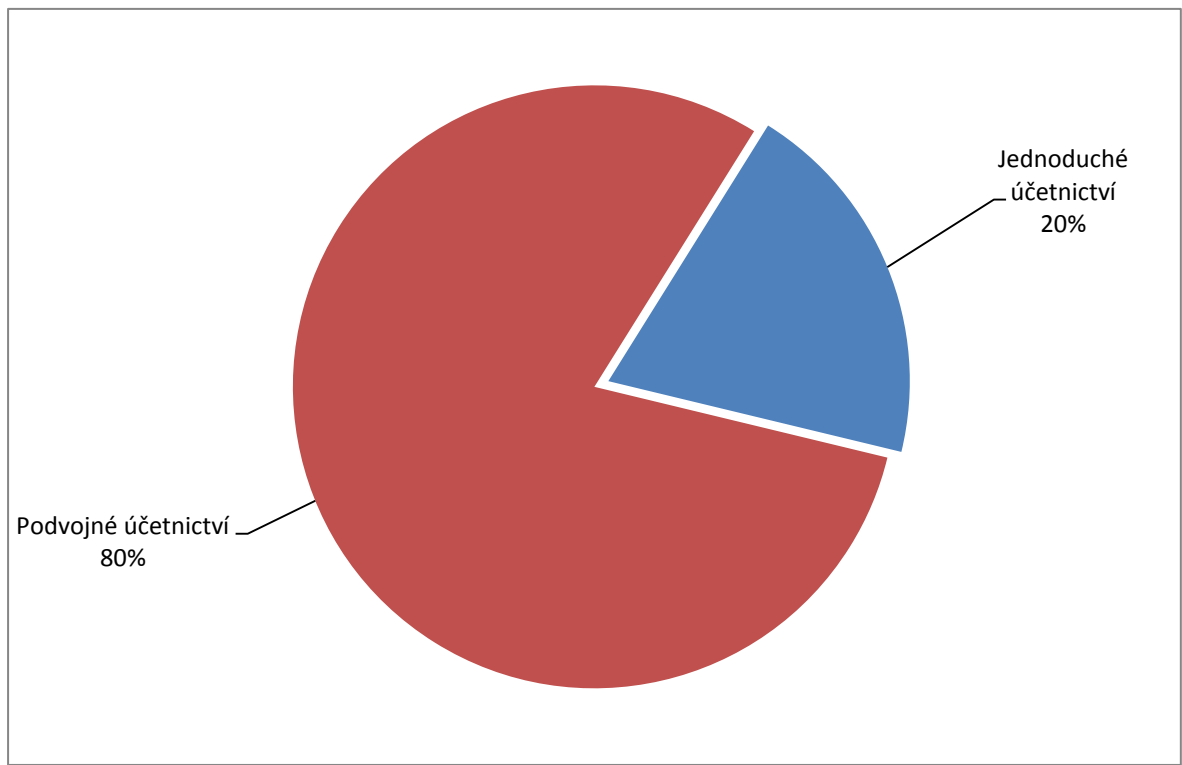
5.1.10 Kým je vedeno účetnictví neziskové organizace

Obrázek 13: Kým je vedeno účetnictví neziskové organizace (vlastní zpracování)

V této otázce zkoumám, kdo vede účetnictví neziskové organizace. 87 neziskovým organizacím vede účetnictví externí účetní nebo daňový poradce. 48 neziskovým organizacím vede účetnictví zaměstnanec organizace, v 36 dobrovolník organizace. Jaké účetnictví vedete?

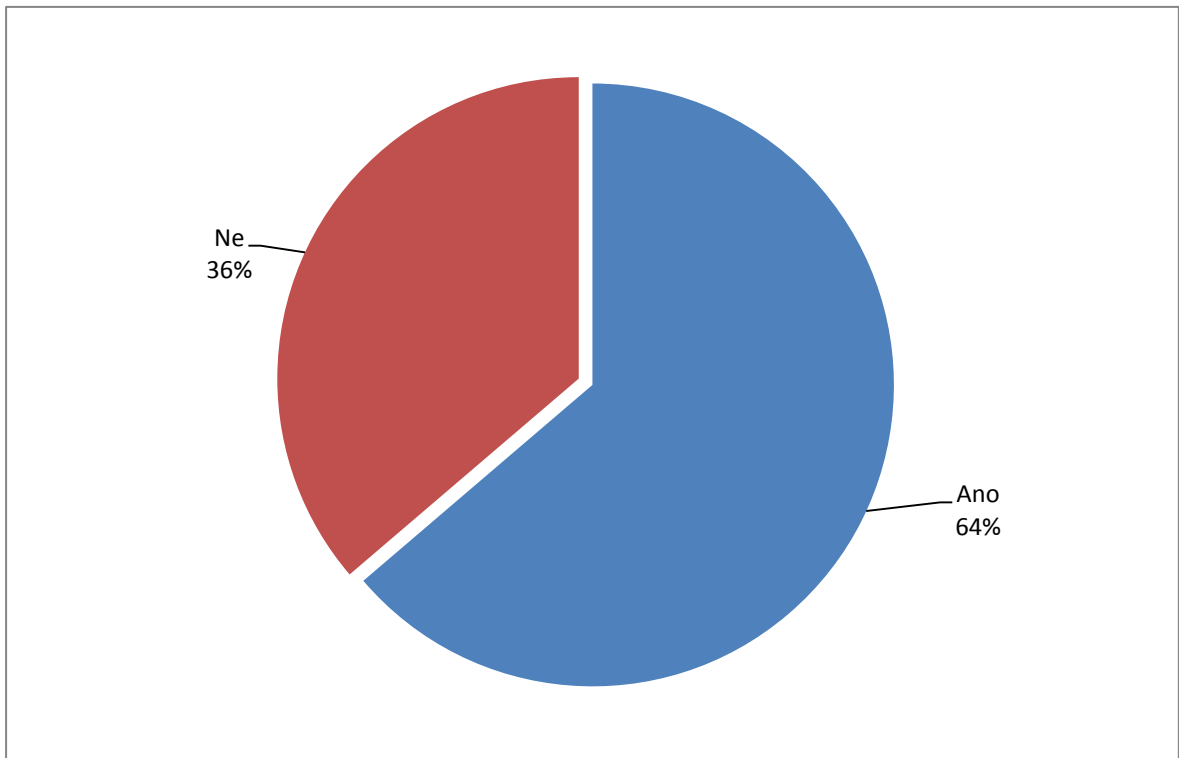
5.1.11 Jaký druh účetnictví organizace vede

Obrázek 14: Jaký druh účetnictví organizace vede (vlastní zpracování)

V této otázce mohly organizace vybírat ze dvou odpovědí. Zda organizace vede podvojně nebo jednoduché účetnictví. 80%, tedy 137 respondentů odpovědělo, že vede podvojně účetnictví. Zbývajících 20%, tedy 34 respondentů vede účetnictví jednoduché.

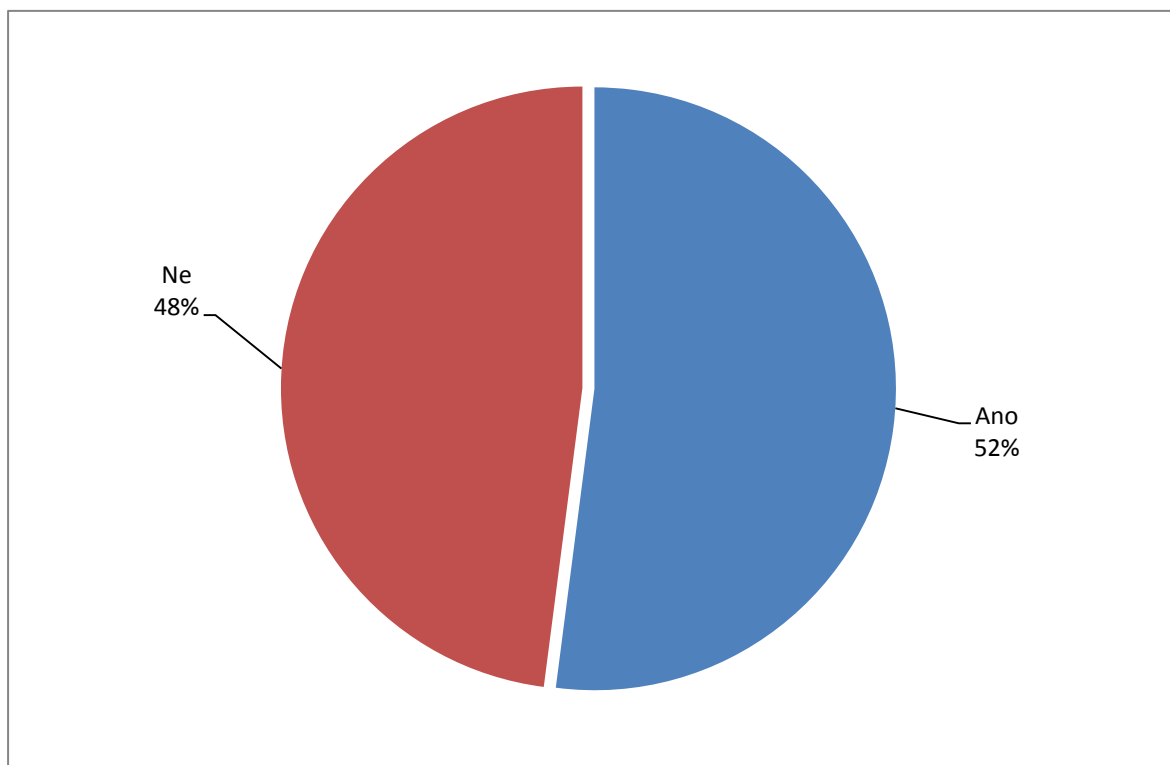
5.1.12 Má organizace interní účetní směrnice?

Obrázek 15: Má organizace interní účetní směrnice? (vlastní zpracování)

Organizace měly možnost volby ze dvou odpovědí. Interní účetní směrnice má 109 respondentů a 62 respondentů interní účetní směrnice nemá.

5.1.13 Využívá organizace v účetnictví analytické účty?

Obrázek 16: Využívá organizace v účetnictví analytické účty? (vlastní zpracování)

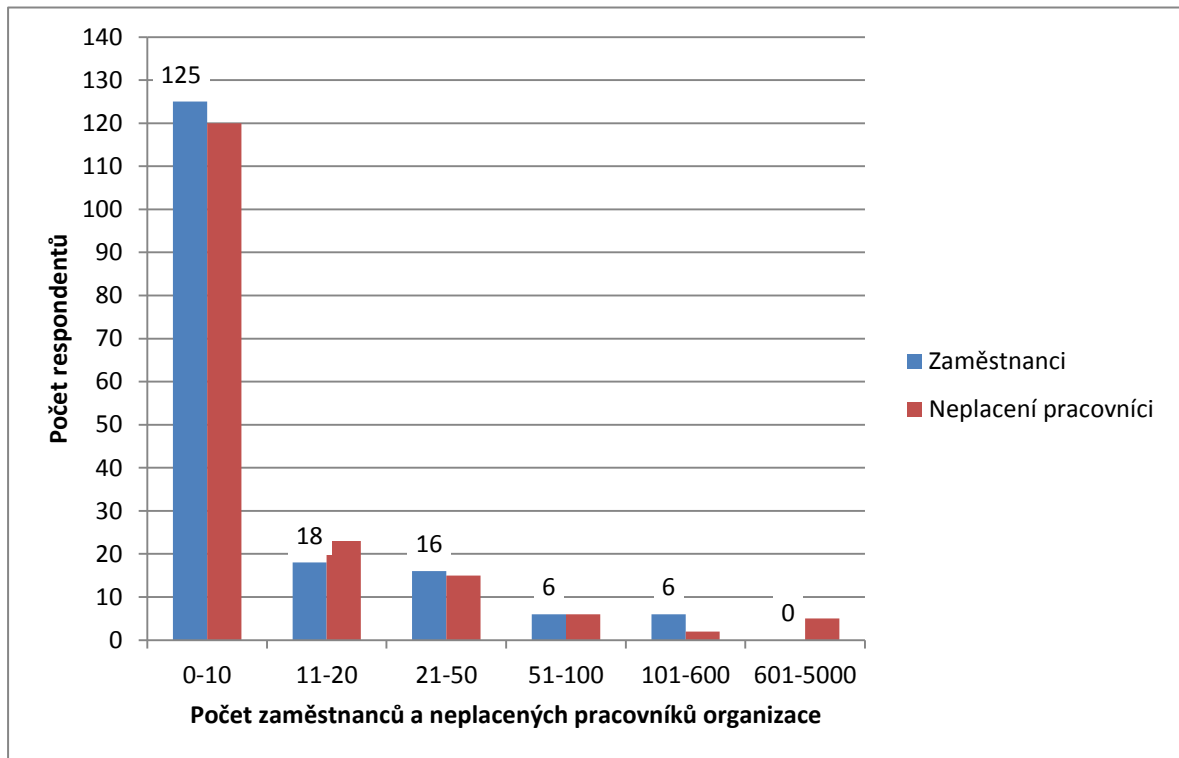
89 respondentů v účetnictví vede analytické účty a 82 respondentů analytické účty nevede. Jestliže respondenti u této otázky zvolili odpověď „ano“, následovala doplňující otázka „Co analytickými účty rozlišujete?“

5.1.14 Uved'te prosím, co analytickými účty rozlišujete.

Doplňující otázka v případě, že v předchozí odpovědi respondenti zvolili odpověď „ano“. Mezi nejčastěji rozlišované účty patří pokladna a běžné účty, náklady a výnosy, využívané služby, je také časté členění podle dotací a dárců a podle druhů činností.

5.2 Vyhodnocení a doporučení

5.2.1 Velikost organizací podle počtu zaměstnanců a počtu neplacených pracovníků

Obrázek 17: Současný počet zaměstnanců a neplacených pracovníků organizace (vlastní zpracování)

Na výše uvedeném grafu (obrázek 17) je možné vidět, že převládají malé organizace s malým počtem zaměstnanců a také s malým počtem neplacených pracovníků do deseti lidí. Dotazníkové šetření tak potvrdilo můj předpoklad, že těchto malých organizací je většina.

5.2.2 Závislost druhu účetnictví a vztah osoby, která účetnictví vede, k organizaci

Z dotazníkového šetření mě především zajímalo, jestli je závislost mezi tím, kdo v organizaci vede účetnictví, a využitým druhem účetnictví.

K potvrzení či zamítnutí hypotézy jsem zvolila Chí-kvadrát test dobré shody.

Nulová hypotéza zní: Druh účetnictví, které organizace vede, nezávisí na tom, kdo organizaci vede účetnictví. Jelikož vypočítaná hodnota (17,34193) o dvou stupních volnosti spa-

dá do kritického oboru, který musí být větší nebo rovný hodnotě 5,9915, nulovou hypotézu o nezávislosti na 5% hladině významnosti zamítám. Znamená to tedy, že závislost mezi tím, kdo organizaci vede účetnictví, a využitým druhem účetnictví **existuje**.

5.2.3 Čerpání z Fondů Evropské unie ve vztahu k osobě zajišťující financování

Jelikož je čerpání z Fondů Evropské unie často diskutované téma a zpracování podkladů je administrativně poměrně náročné, zajímala jsem se o to, zda je závislost mezi tím, kdo se v organizaci stará o získávání financí, a tím, zda organizace čerpá prostředky z Fondů Evropské unie.

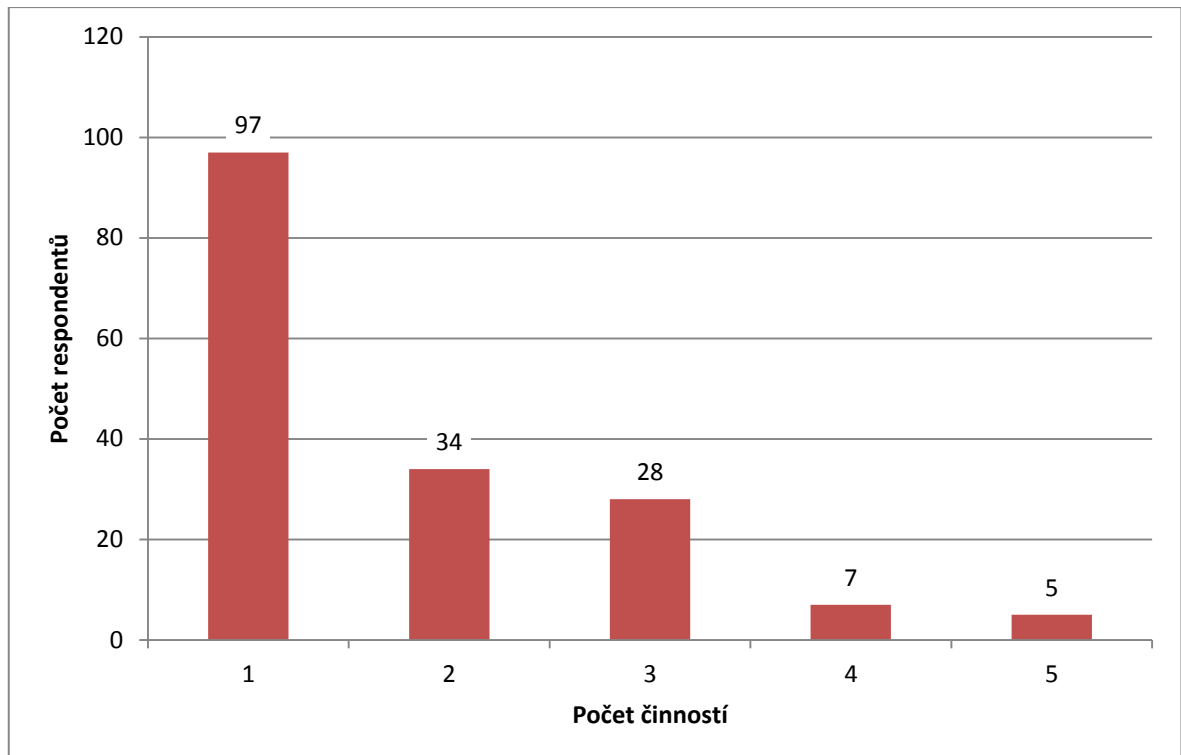
K potvrzení či zamítnutí hypotézy jsem zvolila Chí-kvadrát test dobré shody.

Nulová hypotéza zní: Čerpání Fondů z Evropské unie nezávisí na tom, zda má v organizaci získávání financí na starost vyčleněná osoba nebo osoba, která to má jako jednu z možností. Jelikož vypočítaná hodnota (0,773305) o jednom stupni volnosti nespadá do kritického oboru, který musí být větší nebo rovný hodnotě 3,8415, nulovou hypotézu o nezávislosti na 5% hladině významnosti nezamítám.

Potvrdilo se tedy, že na čerpání Fondů z Evropské unie nemá vliv, kdo v organizaci zajišťuje financování.

5.2.4 Počet činností, jimž se organizace věnuje

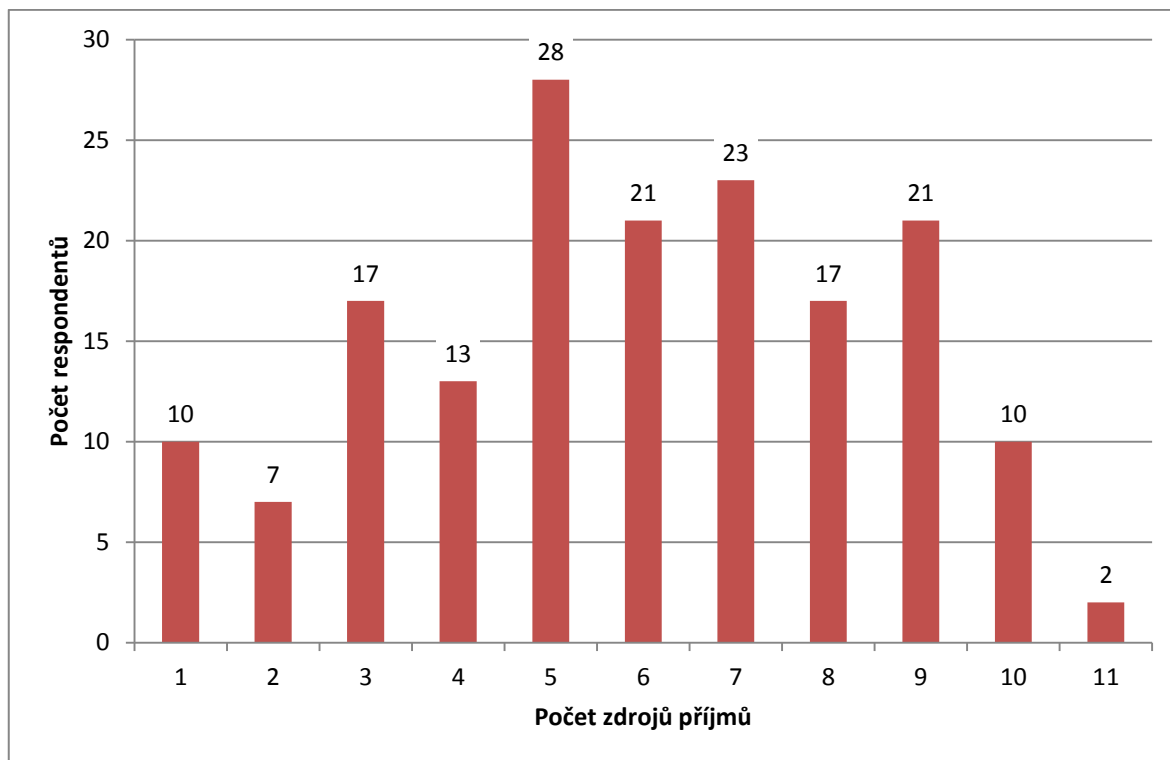
Zajímalo mne, kolika činnostem se jednotlivé organizace věnují. 97 respondentů (57%) uvádí, že se jejich organizace věnuje jedné činnosti. Dvěma až třem činnostem se věnuje 62 respondentů (36%). Více než třem činnostem se věnuje pouze 12 respondentů (7%). Tyto výsledky zobrazuje obrázek 18.

Obrázek 18: Počet činností, jimž se organizace věnuje (vlastní zpracování)

5.2.5 Vícezdrojovost financování

Z mého dotazníkového šetření vyplynulo, že 94% respondentů využívá více než jeden zdroj financování. Jak bylo naznačeno v teoretické části, není vhodné spoléhat na jeden zdroj financování, protože jeho výpadek může mít pro organizaci velmi nepříjemné následky. Téměř tři čtvrtiny respondentů (124, 73%) si tuto skutečnost uvědomují a své financování zajišťují z pěti či více zdrojů. Počet využitých zdrojů organizacemi vykresluje obrázek 19.

Obrázek 19: Vícezdrojovost financování (vlastní zpracování)

5.2.6 Poznátky a doporučení

Dotazníkové šetření potvrdilo můj intuitivní předpoklad, že se ve většině organizací o zajištění financování nestará vyhrazený pracovník či externista, ale jedná se o doplňkovou činnost některého ze zaměstnanců, který má i jiné pracovní povinnosti. (viz otázka 5.1.6)

Ne všechny organizace mají zajištěno své financování z více zdrojů. Protože výpadek jediného zdroje financování může mít pro organizaci fatální následky, lze jednoznačně doporučit vícezdrojové financování činnosti organizace.

22% respondentů uvádí, že pro oslovení dárců volí formu on-line výzvy o dar. Toto procento považují za příliš malé s ohledem na rozšíření počítačů a internetu v současnosti. Český statistický úřad (2010) uvádí, že ve druhém čtvrtletí roku 2010 používalo internet 62% všech obyvatel České republiky starších 16 let. Není tak plně využit potenciál, který nabízejí on-line služby a sociální sítě.

Když jsem začala psát tuto práci, předpokládala jsem, že pro drtivou většinu neziskových organizací zajišťuje zpracování účetnictví neplacený pracovník. Z mého průzkumu však

vyplývalo, že tato možnost je využita pouze u 36 organizací, což je 21%. Naopak vedení účetnictví externím účetním či daňovým poradcem upřednostňuje 87 tedy 51% organizací.

36% respondentů v mém dotazníkovém šetření uvedlo, že jejich organizace nemá interní účetní směrnice. Doporučuji přípravu i samotnou existenci vnitřních účetních směrnic nepodcenit, neboť jejich existence v organizaci je z části povinná a především pomáhají pracovníkům udržet konzistentnost postupů v účtování.

Za vhodné také považuji vedení účetnictví v plném rozsahu, neboť toto umožňuje čerpání Fondů Evropské unie, z rozpočtů ministerstev a z dalších zdrojů, kde je čerpání podmíněno důkladnou analytickou evidencí. Na tuto eventualitu je vhodné být připraven, i když v současné době organizace z těchto zdrojů ještě nečerpá.

ZÁVĚR

Cílem práce bylo zpracování teoretických poznatků z literárních pramenů týkajících se neziskových organizací, jejich účtování a financování a provedení dotazníkového šetření a jeho vyhodnocení včetně formulace obecných doporučení pro účtování a financování neziskových organizací. Tyto cíle byly splněny.

Tato práce nabídla základní přehled forem neziskových organizací přičemž tento přehled reflektuje stav legislativy od účinnosti Nového občanského zákoníku od 1.1.2014 a uvedla základní změny oproti stavu legislativy před jeho účinností.

Práce se také zabývala možnostmi financování neziskových organizací. Uvedla hlavní zdroje financí a způsob a specifika čerpání z těchto zdrojů. Podrobně je zmíněn aktuální stav v oblasti Fondů Evropské unie, které mohou být pro neziskové organizace velmi významným zdrojem financí. Na základě literárních pramenů byla zmíněna vhodnost vícezdrojového financování.

V další části práce jsou shrnuty informace týkající se problematiky vedení účetnictví v neziskových organizacích, což zahrnuje druhy a rozsah účetnictví a povinnosti při jeho vedení. Práce poukazuje na rozpor v legislativě, která umožňuje jednoduché účetnictví, ačkoliv toto jako pojem již bylo v legislativě zrušeno.

V praktické části bylo provedeno dotazníkové šetření mezi neziskovými organizacemi a uvedeny jeho výsledky. V následném vyhodnocení dotazníkového šetření byly uvedeny některé souvislosti mezi získanými daty, ověřeny platnosti stanovených hypotéz a nabídnuta doporučení.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BOUKAL, Petr, 2013. *Fundraising pro neziskové organizace*. 1. vyd. Praha: Grada, 260 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-4487-2.

BOUKAL, Petr, 2009. *Nestátní neziskové organizace: (teorie a praxe)*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica, 304 s. Vysokoškolská učebnice. ISBN 978-80-245-1650-9.

DENHARDT, Robert B, Janet Vinzant DENHARDT a Maria Pilar ARISTIGUETA, c2013. *Managing human behavior in public and nonprofit organizations*. 3rd ed. Los Angeles: Sage Publications, xviii, 525 s. ISBN 9781412991650.

DRUCKER, Peter Ferdinand, 1994. *Řízení neziskových organizací: praxe a principy*. Vyd. 1. Praha: Management Press, 184 s. ISBN 80-85603-38-1.

HYÁNEK, Vladimír et al., 2007. *Neziskové organizace ve veřejných službách*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 293 s. ISBN 978-802-1044-234.

LOUŠA, František, 2014. *Vnitropodnikové směrnice v účetnictví*. 6. vyd. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-5172-6

MERLÍČKOVÁ RŮŽIČKOVÁ, Růžena, 2013. *Neziskové organizace: vznik, účetnictví, daně*. 12. vyd. Olomouc: ANAG, sv. Účetnictví, daně. ISBN 978-80-7263-825-3.

Nový občanský zákoník 2014: rejstřík : redakční uzávěrka 1.12.2013, 2012. Ostrava: Sagit, 320 s. ÚZ. ISBN 978-80-7208-920-8.

RAKUŠANOVÁ, Petra a Barbora STAŠKOVÁ, 2007. *Organizovaná občanská společnost v České republice*. Vyd. 1. Praha: Professional Publishing, 116 s. ISBN 978-808-6946-221.

REKTORŮK, Jaroslav et al., 2007. *Organizace neziskového sektoru: základy ekonomiky, teorie a řízení*. 2. aktualiz. vyd. Praha: Ekopress, 187 s. ISBN 978-80-86929-25-5.

RUBÁKOVÁ, Věra a Pavel HROUDA, 2013. *Účetnictví pro úplné začátečníky*. 7. vyd. Praha: Grada. Účetnictví a daně. ISBN 978-80-247-4634-0.

SCHIFFER, Vladimír. *Správně vedené účetnictví*, 2010. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 274 s. Téma (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7357-575-5.

STEJSKAL, Jan, Helena KUVÍKOVÁ a Kateřina MAŤÁTKOVÁ, 2012. *Neziskové organizace - vybrané problémy ekonomiky: se zaměřením na nestátní neziskové organizace*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 169 s. ISBN 978-80-7357-973-9.

ŠEDIVÝ, Marek a Olga MEDLÍKOVÁ, 2012. *Public relations, fundraising a lobbying: pro neziskové organizace*. 1. vyd. Praha: Grada, 144 s. ISBN 978-80-247-4040-9.

ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ, 2013. *Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví*. 1. vyd. Praha: Grada, 264 s. Prosperita firmy. ISBN 978-80-247-4702-6.

Účetnictví nevýdělečných organizací: zákon, vyhláška, standardy : podle stavu k 17.2.2014, 2014. Ostrava: Sagit, 128 s. ISBN 978-80-7488-044-5.

INTERNETOVÉ ZDROJE

BOTTIGLIERI, William A, KROLESKI, S. L., & CONWAY, K., (2011). The regulation of non-profit organizations. *Journal of Business & Economics Research*, 9(9), 51-60. Dostupné z: <http://search.proquest.com/docview/892713888?accountid=15518>

CO JE ESF?. *Evropský sociální fond* [online]. 2013 [cit. 2014-05-11]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/esf/main.jsp?catId=35&langId=cs>

DOHODA O PARTNERSTVÍ BYLA ODESLÁNA DO BRUSELU. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Strukturální fondy* [online]. 2014b [cit. 2014-05-12]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Narodni-organ-pro-koordinaci/Novinky/Dohoda-o-partnerstvi-byla-odeslana-do-Bruselu>

Evidence nestátních neziskových organizací (Evidence NNO: Úvodní stránka. *Portál veřejné správy* [online]. 2013a [cit. 2014-05-13]. Dostupné z: <http://www.isnno.cz/EvidenceNNOV10001/DesignPages/OEvidenci.aspx>

Evidence nestátních neziskových organizací (Evidence NNO): Vyhledávání. *Portál veřejné správy* [online]. 2013b [cit. 2014-05-13]. Dostupné z: <http://www.isnno.cz/EvidenceNNOV10001/DesignPages/SeznamNNO.aspx>

Evropský rybářský fond (ERF). *Rybolov* [online]. 2014 [cit. 2014-05-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/fisheries/cfp/eff/index_cs.htm

Fondy: Evropský fond pro regionální rozvoj. *Regionální politika - inforegio* [online]. 2014a [cit. 2014-05-11]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/regional/index_cs.cfm

Fondy: Fond soudržnosti. *Regionální politika - inforegio* [online]. 2014b [cit. 2014-05-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/cohesion/index_cs.cfm

Fondy: Fond solidarity EU. *Regionální politika - inforegio* [online]. 2014c [cit. 2014-05-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/thefunds/solidarity/index_cs.cfm#6

Implementační struktura evropských fondů v ČR a role NOK. *EurActiv.cz* [online]. 27.12.2012 [cit. 2014-05-12]. Dostupné z: <http://www.euractiv.cz/regionalni-rozvoj/link-dossier/implementacni-struktura-evropskych-fondu-v-cr-a-role-nok-000090>

Informace k registru zájmových sdružení právnických osob. *Praha.eu: portál hl. m. Prahy* [online]. 2014 [cit. 2014-05-11]. Dostupné z: http://www.praha.eu/jnp/cz/home/magistrat/jak_si_zaridit_mhmp/ostatni_zivotni_situace/jak_si_zaridit_mhmp-ostatni_zivotni_situace-informace_registr_zajmovych_sdruzeni.html

Jak darovat. *Neziskovky.cz* [online]. 2014a [cit. 2014-05-12]. Dostupné z: <http://www.neziskovky.cz/clanek/1455/512/darcovstvi/jak-darovat/>

Katalog neziskovek. *Neziskovky.cz* [online]. 2014b [cit. 2014-05-13]. Dostupné z: <http://www.neziskovky.cz/katalog/>

Kolik z nás používá osobní počítač a internet?. *Český statistický úřad* [online]. 2010 [cit. 2014-05-14]. Dostupné z: http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/kolik_z_nas_pouziva_osobni_pocitac_a_internet

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 1301/2013: ze dne 17. prosince 2013 o Evropském fondu pro regionální rozvoj, o zvláštních ustanoveních týkajících se cíle Investice pro růst a zaměstnanost a o zrušení nařízení (ES) č. 1080/2006. *EUR-Lex: Access to European Union law* [online]. 20.12.2013a [cit. 2014-05-11]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX:32013R1301>

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 1304/2013: ze dne 17. prosince 2013 o Evropském sociálním fondu a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1081/2006. *EUR-Lex: Access to European Union law* [online]. 20.12.2013b [cit. 2014-05-12]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32013R1304>

NAŘÍZENÍ EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY (EU) č. 1300/2013: ze dne 17. prosince 2013 o Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení Rady (ES) č. 1084/2006. *EUR-Lex: Access to European Union law* [online]. 20.12.2013c [cit. 2014-05-12]. Dostupné z: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A32013R1300>

Online fundraising. *Darujme.cz* [online]. [cit. 2014-05-12]. Dostupné z: <https://www.darujme.cz/services/online-fundraising>

O službě dárcovská SMS. *Dárcovská SMS* [online]. 2008 [cit. 2014-05-12]. Dostupné z: <http://www.darcovskasms.cz/o-projektu-darcovska-sms/o-sluzbe-darcovska-sms.html>

Předpis č. 248/1995 Sb.: Zákon o obecně prospěšných společnostech - úplné znění. *Podnikatel.cz* [online]. 1995 [cit. 2014-05-11]. Dostupné z: <http://www.podnikatel.cz/zakony/zakon-c-248-1995-sb-o-obecne-prospesnych-spolecnostech/zneni-20130401/uplne/>

Předpis č. 3/2002 Sb.: Zákon o svobodě náboženského vyznání a postavení církví a náboženských společností a o změně některých zákonů (zákon o církvích a náboženských společnostech). *Zákony pro lidi.cz* [online]. 2001 [cit. 2014-05-11]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-3>

Předpis č. 424/1991 Sb.: Zákon o sdružování v politických stranách a v politických hnutích. *Zákony pro lidi.cz* [online]. 1991 [cit. 2014-05-11]. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1991-424>

Politika rozvoje venkova v období 2007-2013. *Zemědělství a rozvoj venkova* [online]. 15.4.2008 [cit. 2014-05-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/agriculture/rurdev/index_cs.htm

Politika soudržnosti 2014 -2020. *Regionální politika - inforegio* [online]. 2014d [cit. 2014-05-12]. Dostupné z: http://ec.europa.eu/regional_policy/what/future/index_cs.cfm#1

PŘÍPRAVA OBDOBÍ 2014 - 2020. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR: Strukturální fondy* [online]. 2014a [cit. 2014-05-12]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Kohezni-politika-EU>

Řešení pro Váš online průzkum. *Vyplnto.cz* [online]. © 2008-2014 [cit. 2014-05-13]. Dostupné z: <http://www.vyplnto.cz/>

Společenství vlastníků jednotek podle nového občanského zákoníku: 1. díl. ZAHRADNÍČEK, Jaroslav. *PATRIA ONLINE* [online]. 30.9.2013 [cit. 2014-05-11]. Dostupné z: <https://www.patria.cz/pravo/2444335/spolecenvi-vlastniku-jednotek-podle-noveho-obcanskeho-zakoniku-1-dil.html>

SVJ podle nového občanského zákoníku: 2. díl. Jak bude od příštího roku vznikat?. MIROVSKÁ, Petra a Jaroslav ZAHRADNÍČEK. *PATRIA ONLINE* [online]. 7.10.2013 [cit. 2014-05-11]. Dostupné z: <http://www.patria.cz/pravo/2450889/svj-podle-noveho-obcanskeho-zakoniku-2-dil-jak-bude-od-pristiho-roku-vznikat.html>

Účetní standardy. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 17.3.2010 [cit. 2014-05-11]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/ucetnictvi/ucetni-standardy>

Usnesení vlády ČR ze dne 11. září 2013 č. 685: o Hlavních oblastech státní dotační politiky vůči nestátním neziskovým organizacím pro rok 2014. *Vláda České republiky* [online]. 16.9.2013 [cit. 2014-05-11]. Dostupné z: <http://www.vlada.cz/cz/ppov/rnno/usneseni-vlady/usneseni-vlady-cr-ze-dne-11--zari-2013-c--685-111101/>

Vyhláška č. 507/2002 Sb. *Ministerstvo financí České republiky* [online]. 6.12.2002 [cit. 2014-05-12]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/legislativa/legislativni-dokumenty/2002/vyhlaska-c-50-72002-sb-3425>

Změna právní formy občanského sdružení na obecně prospěšnou společnost. *Moravskoslezský kraj* [online]. 2014 [cit. 2014-05-11]. Dostupné z: <https://verejna-sprava.kr-moravskoslezsky.cz/cz/zmena-pravni-formy-obcanskeho-sdruzeni-na-obecne-prospesnou-spolecnost-31561/>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

Č. Číslo.

Kč Koruna česká (měna).

SMS Služba krátkých textových zpráv (z anglického Short message service).

DMS Dárcovská SMS.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Členění národního hospodářství (Rektořík et al., 2007, s. 13).....	12
Obrázek 2: Zdroje financování neziskových organizací (vlastní zpracování).....	21
Obrázek 3: Struktura účtu (Šteker a Otrusinová, 2013, s. 26).....	33
Obrázek 4: Forma účetní jednotky (vlastní zpracování).....	36
Obrázek 5: Kraj (vlastní zpracování).....	37
Obrázek 6: Zaměření činnosti organizace (vlastní zpracování).....	38
Obrázek 7: Současný počet zaměstnanců organizace (vlastní zpracování).....	39
Obrázek 8: Současný počet neplacených pracovníků organizace (vlastní zpracování).....	40
Obrázek 9: Získávání finančních prostředků na činnost organizace (vlastní zpracování).....	41
Obrázek 10: Zdroje příjmů neziskových organizací (vlastní zpracování).....	42
Obrázek 11: Hlavní zdroj příjmů (vlastní zpracování).....	43
Obrázek 12: Forma oslovení potencionálních dárců (vlastní zpracování).....	44
Obrázek 13: Kým je vedeno účetnictví neziskové organizace (vlastní zpracování).....	45
Obrázek 14: Jaký druh účetnictví organizace vede (vlastní zpracování).....	46
Obrázek 15: Má organizace interní účetní směrnice? (vlastní zpracování).....	47
Obrázek 16: Využívá organizace v účetnictví analytické účty? (vlastní zpracování).....	48
Obrázek 17: Současný počet zaměstnanců a neplacených pracovníků organizace (vlastní zpracování).....	49
Obrázek 18: Počet činností, jimž se organizace věnuje (vlastní zpracování).....	51
Obrázek 19: Vícezdrojovost financování (vlastní zpracování).....	52

SEZNAM PŘÍLOH

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK

Název: Neziskové organizace, jejich účtování a financování

1) Forma účetní jednotky:

- Politická strana
- Politické hnutí
- Spolky podle občanského zákoníku
- Církev
- Náboženské společnosti
- Obecně prospěšné společnosti
- Zájmová sdružení právnických osob
- Nadace
- Nadační fond
- Ústav podle občanského zákoníku
- Veřejná vysoká škola
- Jiná účetní jednotka, která nebyla založena za účelem podnikání

2) Kraj

- Hlavní město Praha
- Středočeský kraj
- Jihočeský kraj
- Plzeňský kraj
- Karlovarský kraj
- Ústecký kraj
- Liberecký kraj
- Královéhradecký kraj
- Pardubický kraj
- Vysočina
- Jihomoravský kraj
- Olomoucký kraj
- Moravskoslezský kraj
- Zlínský kraj

3) Zaměření činnosti organizace

- Sociální služby
- Sportovní aktivity
- Volnočasové aktivity
- Vzdělávací aktivity
- Ekologické aktivity
- Kultura a umění
- Jiné

4) Současný počet zaměstnanců organizace

5) Současný počet neplacených pracovníků organizace

6) Získávání finančních prostředků na činnost organizace

- Vykonává osoba speciálně vyčleněna
- Vykonává osoba navíc ke své činnosti
- Vykonává externista

7) Jakých zdrojů příjmů využíváte?

- Fondy EU
- Rozpočty ministerstev
- Krajské rozpočty
- Města a obce
- Nadace, nadační fondy
- Příležitostné a pravidelné dary
- Sponzorství, reklama
- Členské příspěvky
- Veřejné sbírky
- Z vlastní činnosti
- Příspěvky od klientů
- Příspěvky od zdravotních pojišťoven
- Jiné

8) Který z těch výše uvedených je hlavní

- Fondy EU
- Rozpočty ministerstev
- Krajské rozpočty
- Města a obce
- Nadace, nadační fondy
- Příležitostné a pravidelné dary
- Sponzorství, reklama
- Členské příspěvky
- Veřejné sbírky
- Z vlastní činnosti
- Příspěvky od klientů
- Příspěvky od zdravotních pojišťoven
- Jiné

9) Jakou formou oslovujete potenciální dárce?

- Přímý poštovní styk
- Vyhlášení veřejné sbírky
- Pořádání kulturních akcí
- Osobní dopis či telefonický rozhovor
- Písemná žádost o grant
- Osobní setkání, respektive návštěva
- Reklama, inzerát
- Členství
- Prodej zboží a služeb
- On-line výzva o dar
- Jiné

10) Kdo vede účetnictví Vaší organizace?

- Zaměstnanec organizace
- Dobrovolník
- Externí účetní / daňový poradce

11) Jaké účetnictví vedete?

- Jednoduché účetnictví
- Podvojně účetnictví

12) Má Vaše organizace interní účetní směrnice?

- Ano
- Ne

13) Využíváte v účetnictví organizace analytické účty?

- Ano
- Ne

14) Uveďte, prosím, co analytickými účty rozlišujete.